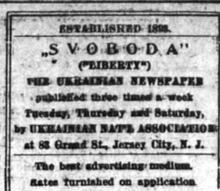
Published and distributed under permit (No. 731), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ 1919. Ч. 124. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, OCTOBER 18, 1919. No. 124.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ОКОЛИЦІ КИЄВА І НА ПОДІЛЮ.

Критичне положенє армії ґен. Денікіна з причини революції на Україні і на Кавказі.

ВІЙСКА ҐЕН. ЮДЕНИЧА НАСТУПАЮТЬ НА ПЕТРОГРАД. --- ПОГОЛОСКА ПРО ЗАНЯТЄ ПЕТРОГРАДУ.

Поляки заняли Ковно. -- На Литві проголошено воєнний стан.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ПОТВЕРДЖЕНЄ ВІСТКИ ПРО ВІДЗИСКАНЄ КИЄВА З РУК ДЕНІКІНА.

Большевицькі війська здобули Київ, переводячи наступ від заходу.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Большевицька бездротна телеграма з Москви доносить, що від вчера Київ, столиця України, знова находить ся в руках большевиків.

Большевицькі війська прогнали з міста війска ґен. Денікіна, перевівши наступ від заходу, де армія ґен. Денікіна обсадила була лише вузке пасмо території.

БОЛЬШЕВИКИ ДОНОСЯТЬ ПРО УСПІХИ В ОКОЛИЦІ КИЄВА.

В околиці Курска большевицькі війска заняли Дмитрівск.

ЛОНДОН, 15. жовтня. — Большевицький урядовий звіт з вівтірка доносить:

„На північнім фронті наші війска розпочали відворот, на західнім фронті наші війска були приневолені уступити 16 миль на полудневий захід від Красної Горки; на полудневім фронті неприятель потерпів тяжкі втрати в околиці Киева і був приневолений до відвороту в околиці Королівця і Глухова.

„Большевицькі війска, посуваючи ся в напрямі Курска, відзискали місто Дмитрівск. Наші війска зближають ся до ріки Хроми. В понеділок наші війска були приневолені опорожнити місто Орель, але вони, одержавши скріпленя, розпочали новий протинаступ в ціли відзискання міста".

В ОКОЛИЦІ КИЄВА І МОГИЛЕВА ВІДБУВАЄТЬ СЯ ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА.

Положенє армії ґен. Денікіна погіршило ся з причини змін становища ґен. Петлюри.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — В околиці Вороніжа большевицькі війска розпочали сильний протинаступ. Помимо втрати Ореля большевицькі війска борють ся дальше з великим завзятєм.

В околиці Києва і Могилева (над бесарабською границею) відбувають ся завзяті бої. Вороже становище ґен. Петлюри против Денікіна додало большевикам заохоти до дальшої боротьби.

Після звіту ґен. Денікіна на найсильнійший опір стрінули його війска в околиці Могилева, де большевики перейшли до протинаступу.

ҐЕН. ДЕНІКІН ЗІРВАВ УГОДУ З ПЕТЛЮРОЮ.

Проголосив Поляків своїми союзниками.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Вісти, одержані з Гельзинґфорсу, доносять, що ґен. Денікін признав Поляків своїми союзниками і зірвав угоду, заключену з Петлюрою, провідником української селянської армії.

Коли би ся вістка показала ся правдивою, то ґен. Петлюра опинив би ся знова в тяжкім положеню, з якого освободив ся по кількамісячній боротьбі. Ґен. Петлюра змінює так радикально і так скоро своє становище, що військові знавці не є всилі здати собі справу, проти кого властиво ґен. Петлюра борєть ся і з ким.

ПЕТЛЮРА ВИПОВІВ ДЕНІКІНОВИ ВІЙНУ ПО ЗІРВАНЮ З НИМ ПЕРЕГОВОРІВ.

Литовці, Латиші і Естонці віднось ся прихильно до становища України.

ЛОНДОН, 15. липня. — Українська делєґація в Лондоні оголосила запереченє, немов би виповідженє війни ґен. Денікінови означало, що Україна підпирає большевицький рух, проти якого українське правительство рівнож борєть ся. На доказ свого делєґація наводить, що ґен. Петлюра рішучо відказав ся від 5. вересня від розпочатя мирових переговорів з московськими правительством.

Делєґація поясняє, що українське правительство зірвало зносини з ґен. Денікіном допера тоді, коли всякі зусиля українського правительства, щоби довести до спільної боротьби проти большевиків, показали ся безуспішними.

Дальше заявляє делєґація, що представники Литовців, Латишів і Естонців в Лондоні виявили свою симпатію супроти становища Українців.

ҐЕН. ДЕНІКІН ПРОТИ НАРОДНОЇ АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ.

Жадав, щоби українські війска становили частину його армії.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Гельзинґфорска часопись „Русская Жизнь" доносить, що одною з причин, задля яких ґен. Петлюра, гетьман України, проголосив війну проти ґен. Денікіна, було домаганє ґен. Денікіна, який зажадав, щоби українські війска війшли в склад армії ґен. Денікіна, тратячи свій характер як народної армії.

Останні вісти доносять, що невдоволене на Україні проти режиму ґен. Денікіна сильно змагає ся і в многих місцях, заняних його військами, прийшло до отвертої революції.

Тайні післанці ґен. Петлюри ведуть сильну аґітацію на задах армії Денікіна, орґанізуючи потайно революцію. Подібну роботу ведуть також аґітатори большевиків.

ГАЛИЦЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА МАЛИ ПЕРЕЙТИ НА СТОРОНУ АРМІЇ ҐЕН. ДЕНІКІНА.

Ґен. Денікін мав їм приобіцяти, що відбере від Поляків східну Галичину і Холмщину.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — На захід від армії ґен. Денікіна находять ся війска українські, які, хоч вони ворожо відносили ся супроти большевиків, виповіли війну ґен. Денікінови з причини насильств, яких допускали ся його війска підчас наступу на Москву.

Останні вісти доносять однак, що частина української армії перейшла на сторону ґен. Денікіна, одержавши від нього запевненє, що він відбере від Поляків східну Галичину і Холмщину.

В РОСІЇ.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ НАСТУП З ЧОТИРОХ СТОРІН РІВНОЧАСНО.

Петроградови грозять знова упадок.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Большевицькі війска, загрожені зі всіх сторін, приготовляють ся до остаточного бою. Здаєть ся, що большевицька армія, опинила ся нараз в сильних кліщах. Від полудня наступають козацькі війска ґен. Денікіна; від заходу війска польські; від північного заходу російські леґіони Юденича; від півночи російська армія північно-російського правительства.

Петроградови грозить упадок. Війска ґен. Юденича находять ся вже в Ґатчині, віддаленій всего 25 миль від давної столиці Росії. Північні російські війска зломили большевицький фронт в околиці Онеги і заняли місцевість 150 миль на полудне від Архангельска. Польські війска заняли місто Ковно. Армія Денікіна здобула Орель і посуваєть ся в напрямі Тули, маючи головну ціль здобути Москву.

ПОГОЛОСКА ПРО УПАДОК ПЕТРОГРАДУ.

Урядового потвердженя вістки нема.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Війска ґен. Юденича здобули Петроград, як се доносять нинішні вісти з Гельзинґфорсу.

Рівночасно подає телеграма, що воєнна пристань, Кронштадт, піддала ся англійській фльоті по цілодневнім бомбардованю.

Однак доси не одержано жадного урядового потвердженя вістки ані про здобутє Петрограду ані Кронштаду.

Москалі в Гельзинґфорсі обходили вже торжественно здобутє Петрограду.

Урядове донесенє потверджує вістку про здобутє війсками ґен. Юденича Ґатчини, 25 миль від Петрограду.

Армія ґен. Юденича в Ґатчині.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Телеграма до „Берлінґеке Тіденде" доносить, що війска ґен. Юденича здобули Ґатчину і зближають ся вже до Царського села, віддаленого всего 15 миль від Петрограду.

Вістка про здобутє Кронштаду.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Вісти з Гельзинґфорсу доносять, що Кронштад піддав ся англійській фльоті.

Большевицьке правительство видало зарядженя в справі опорожненя Петрограду, як се доносить дальше телеграма. Фахові робітники будуть вислані в глиб краю.

Петроградський совіт орґанізує окремі відділи для знищеня окремих цілий. Фабрики оружа і амуніції будуть на случай опорожненя міста знищені.

Війска ґен. Денікіна заняли Орель.

ЛОНДОН, 15. жовтня. — Одержані телєґрами доносять, що протибольшевицькі війска ґен. Денікіна здобули місто Орель, столицю ґубернії тої-ж назви, беручи кілька тисяч полонених і велику воєнну добичу.

Большевицькі війска заняли становища на північний захід від міста, ожидаючи скріплень, щоби розпочати протинаступ в ціли відзискання міста.

Суперечні вісти про занятє Пскова.

КОПЕНГАҐЕН, 16. жовтня.— Телеграми з Мітави доносять, що боротьба між російсько-німецькими війсками і Латишами прибирає щораз більший розмір. Латишам спішать на поміч Естонці, які заняли також Псков.

Телеграми з Риги доносили, що Псков є занятій війсками ґен. Юденича, які посувають ся в напрямі Петрограду.

ПОЛОЖЕНЄ АРМІЇ ҐЕН. ДЕНІКІНА КРИТИЧНЕ.

З причини революції на Україні і на Кавказі його армія є позбавлена всякої підстави.

НЮ ЙОРК, 16. жовтня. — Російський полковник Р. Бек, який перебуває під теперішну пору в Ню Йорку і який підчас свого побуту в Лондоні здобув собі славу знаменитого військового знавця і критика, заявляє, що положенє протибольшевицьких армій є дуже критичне помимо великого числа вістий, які доносять про успіхи протибольшевицьких війск і скорий упадок саветського правительства.

Полковник Бек признає, що воєнне положенє савєтської Росії є досить грізне, коли візьметь ся на увагу, що наїзники роблять свої послідні зусиля, аби при помочи загального наступу зломити червону армію. Після його гадки положенє савєтської армії не є так критичне, як його представляє противбольшевицька преса. Тут треба брати під розвагу також і загальне положенє політичне.

Останні вісти виказують, що всі народи бувшої Росії заняли вороже становище проти реакційного правительства Колчака, Денікіна і Юденича, а найбільший між ними нарід український, який числить поверх 30,000,000, станув зовсім отверто до боротьби проти Денікіна. Слідами Українців поступають і народи прибалтійські, які тепер зводять завзятий бій з російськими леґіонами ґен. Юденича, скріпленими імперіялістичними війсками німецькими. Таксамо ворожо відносять ся до правительства ґен. Денікіна народи, які заселюють полудневий і північний Кавказ.

Найблизша важнійша невдача ґен. Денікіна може спричинити цілковите розбитє його армії, а вслід за тим остаточне знищенє надій російських реакціонерів. Революція на Україні і Кавказі проти правительства ґен. Денікіна відотнє його армію від воєнних пристаний, в яких находять ся головні склади оружа і амуніції, доставлені для нього аліянтами. Перша-ліпша невдача ґен. Денікіна викличе деморалізацію на задах його армії. Другою слабою стороною армії ґен. Денікіна є та обставина, що він не може числити на рекрутованє в занятих краях. Його армія числила на початку воєнних операцій около 300.000. В часі біжучих воєнних операцій втратила вона одну третину. Її сила з кождим днем слабне, бо нема чим її доповнити.

Полковник Бек не привязує великого стратеґічного значіня до теперішних воєнних операцій противбольшевицьких армій на півночи і на Сибірі. Сибірська армія Колчака є надто далеко віддалена, щоби могла мати якийсь рішаючий вплив на воєнні операції в європейській Росії. Таксамо й занятє Петрограду могло би мати лише хвилево моральне значінє. Рівночасно достава поживи для населення Петрограду і околиці спричинила би аліянтам дуже поважні трудности.

Скликають конгрес савєтів в Москві.

ГЕЛЬЗИНҐФОРС, 16. жовтня. — З приводу критичного положеня савєтське правительство рішило скликати конгрес савєтів.

Слідство в справі останнього противбольшевицького заговору в Москві виявило, що заговірники стояли в зносинах з многими большевиками, які зраджували важні військові пляни.

В Москві находить ся 30.000 закладників.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Телеграма з Таганрога доносить, що большевики перевезли до Москви около 30.000 закладників з ріжних сторін Росії.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

НА ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДБУДЕТЬ СЯ ПРОГОЛОШЕНЄ ЗАКІНЧЕНЯ ВІЙНИ.

Мирова конференція закінчить свої праці з днем 1. грудня.

ПАРИЖ, 16. жовтня. — З виміною ратифікаційних документів справа мирового договору з Німеччиною буде остаточно полагоджена.

З мирових кругів доносять, що вже слідуючого тижня мирова конференція проголосить конець війни.

Ратифікаційні документи Франції, Італії, Англії і Німеччини находять ся вже в руках секретаріяту мирової конференції. (З великих держав не ратифікували доси ще Злучені Держави і Японія; але після постанови мирової конференції до важности мирового договору вистарчає ратифікація трох великих держав, в тім случаю Франції, Англії і Італії).

Американські мирові делеґати мають надію, що праці мирової конференції будуть покінчені найдальше з днем 1. грудня.

В останніх днях увязнили вони також патріярха Тихона і бувшого прокуратора синода, Самаріна, і велике число професорів. Богато з увязнених вже розстріляно.

Англія не хоче від Денікіна заплати за воєнні матеріяли.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Головна канцелярія ґен. Денікіна повідомила комітет освободження Росії, що вістка, немов би правительство ґен. Денікіна згодило ся за доставлені Англією для армії добровольців воєнні матеріяли віддати Англії весь збір в полудневій Росії, є неправдива.

Англія доси нічого за воєнні матеріяли не жадала, вона не дістала за них ані одного фунта муки. Противно головна команда видала в занятих від большевиків околицях строгі зарядженя проти вивозу збіжа.

НА ЛИТВІ.

Польські війска здобули Ковно.

СТОКГОЛЬМ, 15. жовтня. — Поляки розпочали новий наступ на Литві, як се доносить телеграма з Риги. Одержані вісти доносять, що польські війска здобули Ковно, 60 миль на північний захід від Вильни.

В Ковні находив ся тимчасовий осідок литовського правительства, бо властива столиця Вильна находить ся в руках Поляків. Поляки розпочали новий наступ на Литві під покришкою прогнаня з Литви німецьких війск, в дійсности розходить ся їм о занятє Литви, яку хотіли би влучити до Польщі.

На Литві проголошено воєнний стан.

КОПЕНГАҐЕН, 16. жовтня.— На цілій Литві проголошено воєнний стан і зарядженo мобілізацію трох кляс, як се доносить телеграма з Ковна. Російські війска під командою полковника Віркоича заняли при підмозі німецьких війск залізниці, телеграфи і телефони та перемінили школи в баракі і шпиталі. Ґен. Віркоич видав проклямацію до литовського народа, в якій заявляє, що на случай, коли Литва добровільно злучить ся з давною Росією, одержить під російським пановань самоуправу. На случай однак коли би Литовці ставили опір, будуть вважані зрадниками Росії і яко такі карані.

В ІТАЛІЇ.

Д'Анунціо годить ся, щоби Фюме було вільним містом.

ПАРИЖ, 16. жовтня. — Кап. Ґабріеле д'Анунціо, якого війска держать у своїх руках місто Фюме, вислав письмо до президента мирової конференції Клеманса, щоби сей постарав ся у держав аліянтів о проголошенє Фюме вільним містом.

Д'Анунціо видав манифест, взиваючи Сербів і Італійців до признаня взаїмних прав; він взиває дальше оба народи до спільного братерского пожитя.

В боротьбі між війсками і селянами згинуло 30 людий.

ПАРИЖ, 13. жовтня. — Телеграми з Риму доносять, що в боротьбі між жовнірами і селянами на Сицилії згинуло поверх 30 осіб. Крім того буде велике число ранених.

Аґітація серед селян з кождим днем зростає і заворушеня множать ся. Селяни починають вже орґанізувати ся в збройні банди і, переводять напади. [illegible]

Заворушеня в Сицилії прибирають грізні розміри.

ПАРИЖ, 16. жовтня. — Телеграми з Риму доносять, що в битвах між жовнірами і селянами на Сицилії згинуло поверх 30 осіб. Заворушеня серед селян поширюють ся, прибирають щораз грізнійші розміри. Банди збороєних селян нападають на місточка і рабують.

НА УГОРЩИНІ.

Аліянти знова грозять Румунії.

ПАРИЖ, 16. жовтня. — Головна рада мирової конференції рішила нині вислати свого відпоручника до Будапешту, щоби провірити положенє на місци і взяти евентуально контролю у свої руки. Відпоручником назначено Джорджа Клерка, який вже їздив в справі Угорщини до Букарешту.

Як показуєть ся, Румуни помимо зробленого приреченя звільнити з опорожненєм Угорщини, виводять, що лише власть ся, і довели до того, що угорському населенню по містах грозить голод.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОЧИННОГО НАЇЗДУ!

СКЛИКУЙТЕ ВІЧА, ЗБОРИ І ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОБОРОНІ НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ!

ПІВТОРА МІЛЇОНА УКРАЇНЦІВ З ГАЛИЧИНИ, КОТРІ ТЕПЕР ЖИВУТЬ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, В КАНАДІ, БРАЗИЛІЇ И АРҐЕНТИНІ НЕХАЙ СТАНЕ ЯК ОДНА ГРОМАДА В ОБОРОНІ НАПАДЕНОГО ТА ОБРАБОВАНОГО НАШОГО РІДНОГО КРАЮ!

СЬВІТ МОВЧИТЬ НА ВЕЛИКУ КРИВДУ ЗАПОДІЯНУ НАШОМУ РІДНОМУ КРАЄВИ, АЛЕ МИ НЕ МОЖЕМО МОВЧАТИ І НЕ БУДЕМО!

МУЧЕНИКАМ ЗЛОЧИННОЇ РУКИ.

(З віденського „Українського Прапора", з 24. вересня 1919).

....Слава Вам! Слава!

Ви Ясні, Чисті, що серед схвильованого моря пристрастий і злоби заховали у серцях ясний хрусталь любови Вітчини, — Ви Великі, що серед кровавого танцю, який завела на нашій рідній землі каїнова рука польського злочинця, невтомимо леліяли чудовий цьвіт Независимої-України та не дали зморозити його інеєви смутку і зневіри — Слава Вам!

Не в чесній, отвертій боротьбі, — а опянілий кровю, пересяклий їдию ненависти до усього, що українське; потоптавши найвисщі ідеали людства, ворог-скритовбиєць пролляв Вашу неповинну кров.

Спіть спокійно! Зоря недалеко. Осяяна щастєм спокою і величі Мати-Україна не забуде про своїх синів, що її так безмежно любили.

Кров Ваша впаде на голови Ваших вбийників а з кровавого посіву зродить ся квітчастий лан. Ми плекати-мемо його до останного віддиху, сьвідомі повинностий для Вітчини і Вас, Мученики! Спіть спокійно!

І слава Вам, Слава, Мученики!!

* * *

Українська громада у Відні сьвяткувала дня 18 вересня память незабутніх Мучеників української независимости, жертв польських звірств на загарбаних українських землях. Панахида у церкві св. Варвари а потім збори в салі товариства „Єдність" — се не звичайні поминки, не буденний обовязок, над яким по його сповненню переходить ся до дневного порядку. Се велична манїфестація, протест живої душі, з якої точить ся кров.

З молитвою Преосв. Жука, зі словами проповідника о. Сембратовича, зі сумовитими звуками Української Републиканської Капелї та промовою посла Цегельського, — клонила ся душа до стіп Незабутніх Мучеників та линула мольба до Всевишнього Престола: „Хай буде воля Твоя... та дай скинути відвічні кайдани, дай жити власним вольним життєм! Дай, Господи, долю Україні!"

І сталила ся душа у молитві, — дух смутку і зневіри щезав по сутїнках і мов під величнім подувом Архангелових крил вступала у серця присутних сила і завзятість, а уста шепотіли присягу: „Не подамо ся! Усі наші сили Тобі Нене-Україно! Підем за нашими Мучениками, — кровавими слідами значити-мем визвольний похід українського народа, аж скуєть ся Золотий Вінок — Независима Україна!"

Віденська українська громада взяла майже ґреміяльно участь у сумному сьвяті. З наших провідників ми завважали посла Полетику, б. міністра Дра Горбачевського, держ. секр. Бурачинського, Залозецького, Дра Костя Левицького, Семаку, дир. Дра Бриндзана і богато, богато инших. Порядком сьвята занимав ся надр. Кулачковський.

ВІСТИ З НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

(З львівського дневника „Вперед", з 22. вересня 1919).

СТАНИСЛАВІВ.

(Хто дістає американські дари).

Дари, які прислала Америка для помочі населенню, розділено в такий спосіб, що дуже сильно скриджено українське і жидівське населенне. В Станиславові розділено лише першу посилку тих дарів між населенне міста після національного ключа і то так несправедливо, що Полякам віддано половину, хоч їх є 25%, а всі инші посилки віддано цілковито до розпорядимости польському комітетови.

З ПЕРЕМИШЛЯ.

(Конфіската „Українського Голосу". — „Новіни понедзялкове" і українська справа. — Перемиська кепенікіяда. — Повінь вінчань).

Найновійше (24) число „Українського Голосу" вийшло з двома білими плямами. Прокураторія сконфіскувала за статю „Не туди дорога"! і за пастирське посланне українського епископату в Галичині.

В Перемишли виходять „Новіни понедзялкове", сензаційний, як дехто каже, тижневник, невигідний для ріжного рода паскарів, хабарників, якими дуже солідно піклуєть ся. В перших числах звав ся він „Курер понедзялкови", та вскорі завішено його. Кілька разів мали ми нагоду читати в ньому статі, присьвячені українському питанню. Підчеркнути мусимо, що автори дуже слабо орієнтують ся в нашій справі. Так велика хаотичність в судженю про українську справу і нерозуминне наших житевих інтересів, що аж деколи разило. Всетаки відмітити мусимо, що становище сеї часописї у відношенню до українського питання зовсім инакше ніж у всяких столичних дневниках.

Від якогось часу появляють ся в місті і околиці ріжного рода самозванчі патрулї, офіцири та урядові особи, які використовують легковірність селян і забирають все, що тільки можна. Недавно така патруля явила ся в селі **Яксманичах** і забрала від переляканих селян кілька тисяч корон. Та рекорд здобув перемиський „поручник Кепенік". Ось недавно в **Курманичах** явив ся згаданий добродій з поіменним списом семи господарів, яких мав інтернувати яко заложників. До помочі прикликав ще жандарма і так довго кричав, аж всі повірили, що се справді автентична військова особа. Коли бачив, що заходи його на добрій дорозі, зажадав окупу і дійсно дістав 10.000 корон. З грішми відїхав щасливо до Перемишля, де і слід по нім загинув.

За час від 7. до 14. вересня повінчало ся в Перемишлї 209 осіб.

БУЧАЧЧИНА.

(Арештовання і „увільнювання". — Безплатні реквізиції).

Дня 1. серпня арештовано із села **Зубрич,** бучацького повіту, Михайла Андрушина та Миколу Тимкова під закидом ділення панської землї. Жінки обох арештованих, опісля вивезених до Львова, просили команданта жандармерії, щоби він увільнив їх. Він зажадав по корцеви жита, а зате напише просьбу о увільнення. Безрадні жінки згодились і принесли жито.

„Реквізиция" польська відбуваєть ся в сей спосіб, що щоденно по черзі кождий господар дає до жандармерії літру молока, бо постерунок потребує 6 літрів денно.

Реквіруєть ся також послїдну худобину.

ЗБОРІВЩИНА.

(Реквізиції. — Свобода. — Школи й учителї. — Апровізація).

Неправні реквізиції тут на дневнім порядку. В повіті голосять, що староство видало розпорядок, щоби до 15. грудня було все збіже вимолочене. Особиста свобода обмежена так, що перехід з одного села до другого трудний. Шкіл нема. Мала горстка учителів, яка полишилась, завішена в урядованню; деякі інтерновані. Українцї не мають ніякої апровізації, бо як прийде що до польського склепу, то роздаєть ся тільки Полякам.

ЧОРТКІВ.

(Заходи коло заснования Українського Горожанського Комітету. — Українські школи. — Доля арештованих).

Положенне наших людий дуже невеселе. Інтелїґінції мало, а жіноцтво, хоч рветь ся до праці, не може почати інтензивної гуманітарної акції. Робить ся заходи коло заснования Українського Горожанського Комітету.

Нема ніодної української школи. Відчуваєть ся пекучу потребу української ґімназії і народньої школи.

Сидить тут 100 Українців і 17 Жидів. Помочі не мають вони нівідки. Міщани не знають, куди повернутись.

ІЗ СКАЛАТЩИНИ.

(Голос розпуки).

Із скільської Верховини одержала редакція часописи „Вперед" таку допись:

В невідрадних обставинах живе наша сторона. Весною і літом богато жертв забрав пятнистий тиф. Ті, що остались при життю, примирають голодом, бо сього року великий неврожай; таксамо не було за цілий час війни. Збіжа дуже марні і зле видають; бараболї і капусти зовсім нема. **Тепер вже не мають люди що їсти, а що буде в зимі і на весні?** Уряд не дбає про населенне, апровізація в цілім повіті не дописує. На розділ одержуваних харчів нарікають, що не справедливий, бо фасолю, американський риж і білу муку дістають лише вибрані, — інші мусять вдоволятись мелясою і смальцем. **Нафти і соли зовсім нема,** так що люди несуть до лихварів останне зерно за сї артикули.

Вся сьвідомійша частина населення арештована і вивезена. По селах панують новоіменовані комісарі, які дають ся добре в знатє населенню. Люди опустили руки, бо не мають навіть де поскаржитись.

Слїдча шкільна комісія поусувала богато учителів, які не мають де подітись і чим прокормити своєї рідні. А нема кому, щоб вглянув в ті відносини та дав яку пораду.

ЛЬВІВЩИНА.

„Реквізиції" по селах.

Із **Щирця** пишуть, що по околичних селах крутять ся часто якісь ніби жовнїри — не знати, чи справдїшні чи може лиш перебрані у військові одяги і жадають від селян всяких живностий (муки, круп і ин.). Наші мужики, перепуджені перебутими злиднями, не сьміють їх навіть спитатись про леґітимацію, боячись гіршої напасти, і дають нераз остатки зі своїх запасів. Деякі сьвідомійші звернулись із запитом до жандармерії в Щирци, та дізнали ся там, що тих мнимих жовнїрів ніхто не висилав, і що **граблять вони людий самовільно.**

На жаль, такі річи діють ся всюди по селах.

Зпід **Львова** знов звіщають, що многі львівські „пані" взялись на таку штучку, що прибирають собі до товариства одного леґіоніста; виправляють ся на села по закупи всяких віктуалів і надуживаючи військової асистенції, **вимушують від мужиків дуже низкі ціни.** Ба, наші селяни питали вже львівські власти і дізнались про сей підступ.

З ПЕРЕМИШЛЯ.

Бута вшехпольських наїзників.

Один Українець пише до часописи „Вперед":

Перед пару днями стрінув ся я в зелїзници з одним селянином, що їхав **зі Станиславівщини.** Сей оповідав менї осьтаку подію:

Якось перед тижнем вибирала ся зі стації в Станиславові громадка жінок і дївчат, щоби завезти своїм мужам, синам або братам, увязненим в **Пикуличах коло Перемишля** деякі живности. Та коли мали вже всїдати до ваґонів, заступили їм жовнїри вступ туди і не допустили до їзди, викрикуючи: „Не пусьціми до Пшемисьля; нєх там вшисци Украінци з ґлоду виздихайон!" При тім лаяли всїх нас, Українців, послїдними словами. Бідні жінки плакали в голос і благали, і наслїдком того счинила ся на двірци велика метушня, але все було надаремне. Поїзд рушив і вони лишились. Ось які річи у нас по краю діють ся! Се на око ніби не така велика річ, але вона знаменна для відносин, які у нас панують. А додати, що се не стало ся в якійсь глухій місцевости, де самоволя може погуляти, але в такім важнім осередку, де збираєть ся ширший сьвіт; де находить ся тільки властий цивільних і військових, і де живе 80 процент осьвідомленої української людности.

З ПОКУТЯ.

Голод на Покутю. — Люди їдять траву. — Недуги десяткують людність. — 1000 людий померло з голоду.

Страшна нужда, яка лютує в нашім краю, найбільше даєть ся в знатє бідному населеню **Покутя.** Вже в спокійних часах бідний Гуцул жив мамалиґою та вівсяником, а й се треба було купити в торговців з Городенки або аж з Буковини чи Румунії.

Тепер в сих повітах, як **Надвірна, Печеніжин, Косів, Городенка, аж по Заліщики** є така страшна недостача поживи, що **населене їсть траву, хопту, бо зерна нема навіть на озимий засів.** Наслїдком сього пошестні недуги як шкарлятина, червінка та пятнистий тиф прямо **десяткують нещасну людність.**

В такім **Снятині** в 13 громадах лютує **пятнистий тиф,** а мимо сього людність не тільки що не має що їсти, але ще й до сього мешкає в бараках або землянках та ямах. А в сих бараках, як доносять урядові звіти, **померло в останних місяцях поверх 1000 людий і то з голоду.**

Діеть ся се в пограничних околицях таких країв, як Буковина та Румунія, які поживи мають подостатком.

ЗНАМЕННІ УХВАЛИ НАЧАЛЬНОЇ РАДИ ПОЛЬСЬКОЇ СОЦІЯЛЇСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Начальна Рада польської соціялїстичної партії приняла резолюцію в справі рільничого страйку в Польщі. В резолюції сказано, що оскільки правительство не полагодить корисно домагань рільничих робітників і як з тої причини вибухне страйк, то польська соціялїстична партія завізве цілий польський пролетаріят до ґенерального страйку.

В другій резолюції ухвалено поробити старання, **щоби покінчити війну на сході;** що окраїнні народи мусять одержати право до самоозначення, що Польща не сьміє мішатись до внутрішних російських справ і не може підпирати російських протиреволюційних військ.

В третій резолюції стверджено, що поліційні відносини у східних окраїнах, а саме **масові арештовання і висилання до таборів полонених** через полеву жандармерію і її ріжні виділи, а також відносини в таборах полонених **є глумом над елементарними гуманітарними постулятами.** Візвано тому соціялїстичних послів, щоби приняли негайно енерґічні міри в цїли ревізії таборів, увільнення невинно вязнених і потягнення до відвічальности осіб військових і цивільних, які під сим оглядом завинили.

ПОКЛИК ДО ЖОВНІРІВ УКРАЇНЦІВ.

(Допись з Джерзи Сіти).

Американські Українцї, бувші жовнїри, мабуть перші почали орґанізувати ся в місті Джерзи Сіти і перші почали змагати до того, щоб заснував ся Українсько-американський Жовнїрський Комітет. І так стало ся. Тому джерзисітські жовнїри є втішні, що їх праця вийде на славу нашому народови, бо українські жовнїри почали орґанізувати ся в тій цїли, щоби дати поміч нашому поневоленому народови, котрий знаходить ся у великій біді і нужді, та ще в додатку мусить провадити війну проти лукавих і захланних сусідів, котрі хочуть забрати собі силою українські землї. Тому ми, жовнїри, почуваємо ся до обовязку згуртуватись і допомогти нашому народови, щоби він був на тійсамій стопі, що і другі народи.

Ми, жовнїри Українці, котрі мали свій мітинґ дня 14. жовтня б. р., відзиваємо ся до всїх українсько-американських жовнїрів, котрі вже опустили армію: Ідїть за сим кличем, який походить з козацького роду, орґанізуйте ся в кождім місті у відділи, і то як найскорше робім, по жовнїрськи, щоби ми в як найкоротшім часї всї зїхали ся і обговорили справу нашої Вітчини України.

Не один наш українсько-американський хлопець погиб за свободу всїх народностий, отже і за свободу українського народу в Европі. Тепер нас всїх жовнїрів серце болить, що наш нарід ще бореть ся за свободу проти своїх ворогів. Тому, хлопцї-козаки, берім ся до працї, бо ми бороли ся за свободу, а не на те, щоби наш нарід був у чужій неволи.

До працї, братя Українцї, най і нас, жовнїрів, почують у Вашінґтонї, що ми живемо. Тому орґанізуймо ся, хлопці, до жовнїрської орґанізації, а будемо сильні і відважні.

Таксамо повідомляємо всїх бувших українсько-американських жовнїрів, тих, котрі симпатизують з нашою орґанізацією, що в Джерзи Сіти оснував ся перший відділ Українсько-американської Жовнїрської Орґанізації. Урядниками сего першого відділу є: Іван Демкович, предс.; Йосиф Іваницький, заст предс.; Марко Юрків, касієр; Николай Левицький, секретар; Николай Угрин, Григорій Трусевич і Юрій Чорнєвий, радні. Місячна вкладка виносить 25 центів. Збори будуть відбувати ся два рази на місяць, кождого 1-го і 15-го, в 8-мій годині вечер, в гали церковній на розі улиць Сусекс і Ґрін. Товариство носить назву: „Українсько-американський Ветеранський Леґіон" (Ukrainian-American Veteran Legion).

Наше товариство просить всїх бувших українських жовнїрів, аби вписували ся до нашої жовнїрської орґанізації як на свою так і на народну користь, а будьте певні, що се вийде на славу нам всїм.

Адреса секретаря: Nicholas Levitsky, 108 Sussex St., Jersey City, N. J.

І. Демкович, секр. зборів.

(Инші українські часописи просимо о ласкавий передрук повисшої дописи).

ПОКЛИК

ДО ВСІХ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ СТЕЙТУ КОНЕТІКУТ.

Український повічевий комітет стейту Конетікут в Ню Брітен, Конн., має честь запросити Ваше Братство (Товариство) на довірочні збори, які відбудуть ся дня 19. жовтня с. р. о годинї 2-гій пополудни в Українській Галї під ч. 184 Норт Стріт, Ню Брітен, Конн.

Много важних справ буде на зборах предложених і в хосен України обговорених і тому Ваше Братство (Товариство) повинно вважати своїм обовязком прислати свого делеґата, або делеґатів, не більше як чотирох, вручивши їм повновласть, заосмотрену підписами предсїдателя і секретаря та печаткою.

З огляду, що збори будуть чисто довірочні, то не запрошуємо гостий.

Ми вислали були поклики кождому братству і товариству і кождій українській громаді, але з обави, що може з причини браку адреси декому не вислали, чинимо се через українські часописи ще раз і ще раз просимо конче прибути на наші довірочні збори, на яких між иншими справами будуть предложені далекосягаючі ухвали з довірочних зборів в Ню Йорку дня 27. і 28. вересня 1919.

З поважанєм,

ЗА ПОВІЧЕВИ КОМІТЕТ СТЕЙТОВИЙ:

о. П. Пелехович, М. Фесяк, Н. Настин, В. Карбовник, М. Селемон.

ВІЧЕ БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТНИКІВ У ЛЬВОВІ.

В суботу, дня 20. вересня с. р. відбуло ся у Львові публичне віче, скликане союзом мулярів, теслів і посвоячених фахів в салі рукодільничої палати. Віче відкрив короткою промовою радний міста **т. Томашок,** вказуючи на застій в будівельнім промислї та на тяжке положене робітників.

По виборі президії, до якої увійшов **т. Томашок,** будівничий **т. Муриньский** та **т. Бернадський,** виголосив реферат **т. Денека.** Бесїдник представив сумне положенне робітників від часу упадку Австрії. Вказав, що теперішний уряд над справою безробітних переходить до дневного порядку. Стоїмо над пропастию — говорив бесїдник. — Нужда пригнала нас сюди. Знаємо, що наближаюча ся зима буде тяжка. **Нема надії на доставу опалу і харчів, вже нині недостає муки і цукру.** Далї бесїдник представляв способи, як можна зарадити безробіттю.

Бесїдник поставив резолюції:

1) Жадаємо утворення сталої комісії для охорони будівельного промислу; 2) заосмотрення в уголь зеголень і вапнярок та обнижения паскарських цін сих матеріялів; 3) розпочати реконструкцію ушкоджених будівель; 4) щоби платня робітників відповідала теперішній дорожні.

По промові **т. Слоньовского** забрав голос будівничий **Макович,** який виказав, що більше як 30 домів є невикінчених; що закон замісць хоронити робітника хоронить паскара; що найбільші тягарі двигає населене Галичини; що положенне робітників і підприємців дуже тяжке, та візвав до спільної акції над усуненням лиха.

Забирало ще голос кількох бесїдників; між иншими тов. **Петро Ґрень,** який по своїй промові поставив внесенне.

Взиваєть ся президію нинїшного віча, щоби в як найкоротшім часї скликала загальне віче всїх робітників у справі безробіття та в справі обговорення нинїшного безвихідного положення.

Резолюції референта і внесения тов. Ґреня ухвалено одноголосно.

Віче було дуже численне та оживлене; промови бесїдників одобрювано голосними окликами та оплесками.

ЗМІНА АДРЕСИ

ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДАТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОДО НАРОД. СОЮЗА.

Подаєсь до відома всїх Впов. Урядників місцевих відділів і всїх членів У. Н. С. як також всїх интересованих, що теперішня адреса гол. предсідателя У. Н. Союза звучить:

К. КИРЧІВ,
3239 Boulevard, Jersey City, N. J.

ПОЗІР РОДИМЦІ З БРУКЛИНА І ОКОЛИЦІ!

ДУХОВНА МІСІЯ

розпічне ся **ДНЯ 30. ЖОВТНЯ,** се є в четвер і тривати-ме до 2-го падолиста, се є неділя включно, **в Українсько-кат. церкві Сош. св. Духа, під ч. 162 Норт 5-та ул. в Бруклин, Н. Й.**

Науки духовні і відповідні Богослуження будуть починати ся кождого дня вечером о годині під до 8-мої а в неділю о 5-ій годині пополудни.

В неділю, се є 2. падолиста будемо сьвяткувати 5-лїтний ювилей посьвячення тоїж церкви.

На се торжество і на Місію запрашаеть ся всїх вірних Українців греко-кат. парохії бруклинської до ласкавої участи. 126-28

о. Володимир Лотович, парох.

УРЯДОВА СТАТИСТИКА

східно-галицьких повітів після переписи переведеної польським властями в 1910 р.*).

Повіт	Людність після віроісповіданя в тисячах 1916 р.				На 100 людности випадає			
	греко-катол.	римо-катол.	Жидів	протестантів	греко-катол.	римо-катол.	Жидів	протестантів
Бережани	64.9	29.1	10.8	—	61.9	27.8	10.3	—
(Березів, зах.)	12.4	63.7	5.3	—	15.2	78.3	6.5	—
Бібрка	61.5	16.6	10.2	0.2	69.5	18.8	11.5	0.2
Богородчани	58.0	3.6	7.5	0.4	83.5	5.2	10.8	0.6
Борщів	75.4	21.2	12.7	—	69.0	19.4	11.6	—
Броди	91.2	31.7	22.6	0.3	62.4	21.7	15.4	0.2
Бучач	77.3	43.5	17.5	—	55.9	31.5	12.6	—
(Горлиці, зах.)	19.7	56.3	6.2	—	23.9	68.6	7.5	—
Городенка	70.0	11.8	10.1	—	76.1	12.8	11.0	—
Городок яг.	52.7	18.9	6.9	1.0	66.2	23.7	8.7	1.3
(Грибів, зах.)	9.2	41.1	2.9	—	17.4	77.1	5.5	—
Гусятин	58.8	26.8	11.3	—	60.7	27.7	11.6	—
Добромиль	46.1	7.9	7.6	0.5	63.9	24.8	10.6	0.7
Долина	86.3	12.3	12.8	2.4	75.8	10.8	11.3	2.1
Дрогобич	102.2	37.6	29.6	2.3	59.6	21.9	17.2	1.3
Жидачів	63.0	13.2	6.9	0.2	75.7	15.9	8.2	0.2
Жовква	82.8	16.9	9.5	0.5	73.0	16.9	9.6	0.5
Заліщики	54.8	12.8	9.3	—	71.2	16.6	12.0	—
Збараж	43.6	22.6	5.3	—	66.9	31.6	7.5	—
Зборів	42.8	11.7	6.2	—	72.5	19.3	10.2	—
Золочів	73.4	30.0	13.6	0.4	62.0	25.5	11.6	0.3
Калуш	78.7	9.8	8.2	0.7	80.7	10.1	8.4	0.8
Камінка струм.	70.0	28.4	14.7	1.9	60.8	24.6	2.7	1.6
Коломия	77.3	22.2	23.9	1.1	61.9	17.8	19.0	0.9
Косів	71.5	4.0	9.7	—	83.3	4.8	11.3	—
(Коросно, зах.)	12.6	64.2	6.3	—	15.2	77.3	7.5	—
Львів, місто	39.8	105.5	57.4	3.0	19.1	51.2	27.8	1.4
Львів, повіт	74.1	70.0	14.0	3.2	45.8	43.4	8.7	2.0
Ліско	69.2	14.8	13.9	0.6	70.3	15.0	14.1	0.6
Мостиска	52.6	27.9	7.2	0.1	59.9	31.8	8.2	0.1
Надвірна	67.4	11.6	14.5	0.5	74.0	12.8	12.6	0.6
(Новий Санч, зах.)	17.0	100.6	12.3	1.5	12.9	76.6	9.3	1.2
Перемишль	80.0	56.6	22.5	0.6	50.0	35.4	14.1	0.4
Перемишляни	53.9	22.5	9.5	0.6	52.3	26.0	11.0	0.7
Печеніжин	40.9	1.7	4.2	—	87.4	3.6	9.0	—
Підгайці	61.3	24.9	7.3	—	65.5	26.7	7.8	—
Рава Руська	80.8	17.3	16.7	0.4	70.1	15.0	14.5	0.3
Рогатин	89.6	21.8	13.5	0.1	71.7	17.4	10.8	0.4
Рудки	49.0	21.5	3.4	0.3	63.5	27.8	8.3	0.4
Самбір	65.0	32.8	8.8	0.3	60.9	30.5	8.2	0.4
Сянік	54.7	42.7	11.3	—	50.3	39.3	10.4	—
Скалат	48.3	35.1	12.6	—	50.3	36.6	13.1	—
Сколе	42.9	6.1	5.9	0.5	77.4	10.9	10.1	1.0
Снятин	70.7	17.2	10.2	0.5	79.6	8.1	11.6	0.6
Сокаль	71.6	21.4	16.3	0.3	65.5	19.4	14.9	0.2
Станиславів	91.0	35.3	29.8	1.3	57.6	22.3	18.8	0.8
Старий Самбір	45.3	9.0	6.5	—	74.4	14.9	10.7	—
Стрий	48.9	15.3	12.8	3.2	61.0	19.0	15.9	4.1
Теребовля	41.7	31.9	7.3	0.1	51.5	39.4	9.0	0.1
Тернопіль	76.1	46.2	19.7	0.1	53.5	32.5	13.9	0.1
Товмач	84.8	20.7	9.7	0.8	73.1	17.9	8.3	0.6
Турка	68.8	5.2	11.7	0.1	80.2	6.1	13.6	0.1
Чесанів	45.4	30.2	10.8	0.2	52.4	34.0	12.5	0.2
Чортків	46.9	21.4	7.9	0.7	61.4	28.0	10.3	0.3
Яворів	68.5	11.3	6.3	0.5	79.0	13.1	7.3	0.5
Ярослав	59.5	75.6	15.0	0.2	39.6	50.2	10.0	0.2
(Ясло, зах.)	7.5	74.6	5.8	—	8.6	84.9	6.5	—

Тільки нашої людности виказує урядова галицька статистика з 1919 р. Страшна війна, яка лютує на нашій землї вже шестий рік, певно, що вигубила немало наших людий; але мимо того ще богато а богато остало, — і так, як перебули наші предки тяжкі лихоліття татарські, перебудуть наші люди щасливо, без порівнання ще гірші лихоліття сеї кровавої війни.

*) Гл. A. Krzyzanowski і K. Kumaniecki. Statystyka Polski, Krakow 1915, стор. 58. — В краєвій урядовій публікації: Wiadomosci Statystyczne o stosunkach krajowych wydane przez Krajowe biuro statystyczne pod redakcya prof. D-ra Tadeusza Pilata. Tom XXI. zesz. II. opracowal Dr. Jozef Buzek. Lwow. (стор. 12.) (на основі переписи з 1900 р.) на території східної (української) части Галичини подано число людности:

греко-католиків на	3,057.588	душ, се є	65:10%
римо-католиків на	996.909	„ „ „	21:2 %
Жидів на	602.005	„ „ „	12:8 %
инших на	40.809	„ „ „	0:9 %

Іван Суходольський.

(З львівського дневника „Вперед", з 14. вересня 1919).

ВІЧА, ЗБОРИ І ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Другі ширші наради всїх місцевих українських Братств і парохіян в справі уладженя демонстраціі і протестаційного віча в нашім місті проти загарбаня Галичини Ляхами і нелюдських надужить, яких вони допускають ся над невинним цивільним українським населенем, відбудуть ся **в неділю, дня 19. октобра с. р.,** зараз по Службі Божій в галї церковній, на розї улиць Сусекс і Ґрін. До сього повідомленя долучає ся щире і сердечне запрошене до всїх до ласкавої участи, бо се дуже важна справа, котрої не годить ся легковажити нікому.

Н. Левицький, Мих. Левицький, Андрій Василина.

Аби оминути всякі недуги в часї осїнного змінного воздуха, не спіть при замкнених вікнах.

Вікна в ночи повинні бути отворені без огляду на погоду, так щоби мешканцї хати мали доволї чим віддихати; аби не занечищували своїх грудий, горла і носа нечистим і несьвіжим воздухом.

Навіть при порозї, коли хата опалена, треба від часу до часу отворяти вікна і відсьвіжувати запертий воздух.

Коли люди сплять при отвертих вікнах, то не лише що віддздоровлюють свої груди, але загартовують ся на всяку зміну воздуха, і коли виходять з хати, не перестуджують ся та не попадають в недуґу.

Першою охороною проти інфлюенци є сьвіжий воздух, в день і в ночи.

Коли робите в день при сьвіжім воздусї, то не боронїть собі його ані не відгороджуйте забитими вікнами в ночи. Колиж мусите в день працювати при воздусї несьвіжім, у запертю, при забитих вікнах, то бодай в ночи, дома, не боронїть собі сьвіжого воздуха і самовільно не змушуйте себе цїлу ніч віддихати зіпсутим воздухом.

Уважайте дуже на потребу сьвіжого воздуха для здоровля орґанізму.

Дїтий приучуйте змалечку спати на сьвіжім воздусї на дворі, а в ночи в хатї при отвертих вікнах.

ЗБОРИ УЧАСНИКІВ КООПЕРАТИВНОГО КУРСУ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Отсим подаю до відома, що **збори учасників кооперативного курсу в Нюарку відбудуть ся в неділю, дня 19. жовтня, о год. 7-мій вечером в церковній гали при Корт Стріт.**

На зборах предложить управитель курсу, Богдан Дуткевич, точний плян науки та в порозуміню з кондидатами визначить днї і години науки.

На збори просить ся прийти всїх тих, котрі на курс вже вписали ся, як такої і тих, котрі інтересують ся справою кооперації, а хотїли би близше з нею познакомити ся.

До тепер зголосило ся на курс вже около 20 кандидатів.

На зборах буде послїдний реченець вписів на курс. Коли наука вже розпічнеть ся, зголошень нових кондидатів більше приймати не будеть ся.

Григорій Дідоха,
орґанізатор кооперативного курсу в Нюарку.

ДОПИСИ.

BERWICK, PA.

Звіт з манїфестації і віча в Бервік, Па.

Незвичайно радий чую ся опубликувати, що на поклик українських трудовиків, аби у зловіщий час устроювати віча і демонстрації, також і ми Бервічани не лишили ся тупі. Не остались мо на вид гноблених сліпі, ані на зойк катованих глухі. Бо в хвилі, коли французські Каїни знехтували нашим питанем; коли вітчину нашу живцем поховали, а сїмю нашу у загибіль повели; коли сильні сьвіта знегували суті потреби підданої людини, а взяли брутальну силу над правом вільного чоловіка — то ми, тримаючи увагу на пульсі національно-політичного житя і йдучи за ритмом його битя, зробили красну девізу, задумали про лїпший сьвіт, в наслідок чого 28. вересня б. р. устроїли **величавий український триюмфальний маніфестаційний похід і протестаційне віче.**

Ой, Боже! Заслабий є розум описати враженє, якого не лиш нам, але й Американцям довело ся зазнати. Се було перше торжество в історії тутешної громади, записане на її нестертих скрижалях на те, щоби передати память про него грядучим поколїням від роду в рід.

Попереджаюча просьба комітету і привітний стан погоди причинились до того, що хоть місцевість наша маленька, то в поході взяло участь висше 2.000 осіб. Крім Бервічан були люди зі Скрентон, Тейлор, Нантікок, Лузерн, Плимут, Авока, Вілксбери, Олифант, Гейзелтон, Нескегонінг, Ню Йорк, Сонбери, Нортумберленд і много инших, котрі заманїфестували своє гірке становище та єдність і силу українського громадянства.

Самий похід.

Похід випав понад всяке сподіване взірцево. На чолї походу йшов жовнїр американської армії, С. Довжицький, який ніс американський прапор. За ним слїдували кінні козаки в українських строях. Ой, Боже! Се були справдішні Богданові типові козаки, що не корять ся Ляхови, але будять револьту, творять повстанє народне. За козаками йшла банда з Нескопек, а за нею слїдували товариства з Гейзелтону та инші громади з околиці з видом недолї на лици.

Дальше несено Січовий прапор, котрий побіч американських вилискував ся на сонци і пригадував всякому вагу нашого сьвята, а заразом додавав відваги станути в ряди борців там на Україні, та боронити прав наших дідів, що житє дали під синьо-жовтим прапором. За ним ступали пішки місцеві українські молодці Січовики, котрі пригадували Ляшкови, що не побоять ся армії Галера, як не бояли ся Москаля і Німця, коли до сего лиш прийде пора. Дальше йшов олифантський хор, співаючи українські пісні, як рівнож тамошна банда з українських добірних сил, приграваючи рідні пісні, якими нагадувала кождому будучі часи на Україні. Дальше за бандою йшла група з 6 дївчат в народних строях, яка несла розвитий американський прапор, а по ній других 4 дівчата в українських костюмах несли великий український прапор. Відтак слїдував відділ 40 женщин в народних строях, а за ними рідний цьвіт — місцеві діти, вбрані на біло, в синьо-жовтих шапках. За ними на автомобілю везла ся американська статуя Свободи, за котрою на иншім автомобілю їхала у відповіднім одягу дївчина, що представляла опльовану, безталанну вдовицю Україну. Опісля ще йшли місцеві Українцї зі всїх товариств і братств, кождий несучи американський прапорець в руках, а на самім остатку замикало похід значне число барвно прикрашених автомобілів.

До річи треба згадати і те, що до звеличеня нашого торжества в значній мірі причинили ся сторонні люди. Ще недавно, порушуючи гадкою найпростійші сторони нашого національного житя, крутила ся сльоза в моїм оці. Я думав, а часом і вірив, що гниль найновійших часів пересякла всю українську еміграцію. Однак нинї мої підозріня розбили ся, коли враженя з сего походу тим для мене цінні, що заскочили мене милою несподіванкою.

Присутність сьвідомих околичних громадян доказала, що в нас є ще люди щирі, люди незаражені, котрі покинули вороговане партійні для праці освободженя своєї вітчини, вірні, дбайливі сини України.

І так то наш похід від церкви св. Кирила і Методія поплив улицею Варен в напрямі міста, а звернувши на Фронт улицю, повільно ступаючи, був через Американців гарно витаний. Відтак, перейшовши головнїйші бльоки міста, завернув знов на Фронт улицю, щоби вступити до Опергавзу, де мало відбути ся протестаційне віче.

Протестаційне віче.

По виготовленю конечних формальностий прийшла найперше часть вокальна. Естраду заповнив хор олифантський зі своїм учителем, п. І. Переговським, на чолї, співаючи гимн американський.

Відтак віче отворив місцевий парох, о. Скроцький, палкою промовою про неволю, якою польські лїдери, каштеляни Ляхи задумали скувати заплакану галицьку Україну. Представляючи страшне положенє в Галичині, він високолетним словом загрів присутних до рішучої боротьби проти тих, що будують свою волю, а радше сваволю, на нашій неволи, що плянують, аби ми не мали своєї вітчини, але пропадали у польськім гною.

Дальше покликав на предсідателя віча п. Д. Капітулу з Мекаду, що публика приняла одноголосно, а на секретарів поставлено Н. Михайлишина і С. Данильчука. Предсідатель, подякувавши за вибір і обнявши уряд, поставив на бесїдника першого з секретарів, Михайлишина, котрий задля спізнених обставин віча, видячи поквапність сусїдних гостий до відїзду, з рефератом не розводив ся широко. Малюючи коротко сучасну моментальність, він сказав, що коли кинемо очима на сьвіт, коли глянемо на сироту Україну, на її мужні труди і кроваві слїди, коли чуємо стогін того народу, котрого дух нинї виставлений на ігрище судьби, то видимо, що доля наша щербата. Вона мачохою для нас. Перед нашими очима почорнів сьвіт від заходу до сходу. Европейський трибунал в Парижи не дав нам стати на свої ноги. По віках ожиданої волї, по неустанних мріях про свободу нам суджено ще далї пити чашу горя. Дожилисьмо тяжкої реакції гнету і неволї, атмосфери мертвеччини і скорботи. В дальшій своїй бесїдї він пригадав, що коли кінчила ся отся сьвітова війна, то президент Вілсон сказав, що зробить конець всїм безправствам, та що судьба кождої нації буде рішена після волї дотичних народів. І на всьо тото згодила ся мирова рада. І не лише згодила ся, але признала, що з її рамени істнованє народних мас буде серіозно трактоване та що правлячі круги народних прав уже не здоптуть ногами. А однак французькі дипльомати не дотримали програми про визначене народів. Бо не минуло від того запевненя місяць часу, а вже допустили ся безправства на нашу шкоду, попираючи полїтику Ляхів. Дальше згадав, що ми, Українцї, хоть відорвані від свого краю, то все тужимо за ним. Усе линемо гадками там, де в рідиннім кружку провелисьмо лїта молоді. А як цікавимо ся подіями в нашій вітчині! Цікавить нас не лише теперішна, але і давна історія, славні дїла батьків тай горе, яке терпів наш нарід. І тому чекаємо хвилї, коли корабель повезе нас на Україну. Тїшимось і радіємо, коби скоро увидїти свою область, рідну стріху тай любу дружину. Однак не дуже спішім ся! Не спішім ся доти, доки не здобудемо свободи! Бо без тої свободи там знайдемо пекло, яке терпіти-мемо до суду-віку. Там Падеревский, яко начальний злочинець, буде найвисшим судом над нами. Він буде вести свою полїтику. Він буде продовжати роботу того, що впав ганебно з руки Січинського. Він буде провадити Берестечкову програму. Буде нас масакрувати і нищити так, як усї його предки, всї Нерони східної Европи від 17 до 20 віку. Буде нас житя позбавляти за те, що бізвали ся о свої права. Там податковий інспектор обтяжить нас протизаконним податком. Там ветеринар зруйнує нас до остатку, що не будемо мати анї одної штуки худоби. Там польський суд буде нашим убийником, бо Ляхи злочинцї не будуть карані, лише ми, котрих право здоптеть ся ногами. Потім бесїдник звернув ся до чужих гостий, які ще не робили віча, і просив, аби зробили. Щоби стояли проти неволї як скала. Щоби творили повстанє народне та не мирили ся з тим житєм, в якім крутила доля їх дідів. А коли будемо змагати до великої цїли, коли дамо свої труди на підойму вітчини, тодї зискаємо своє право, прийдемо до свободи, пірвемо ляцькі пута і кайдани. Тодї будемо певні, що рідний нарід не загине, але буде жити, доки плинуть зорі, доки сьвіта і сонця, доки стоїть Бескид, і зайдемо до щасливої, великої, суверенної України.

Буря оплесків, та знов хор відспівав „Реве та стогне" і „Пливе човен води повен".

Відтак уділено голосу п. Р. Слободзянови з Філядельфії. Сей красномовний бесїдник, якого імя знане широко по американській Україні, змалював усї кроваві епізоди нашого народу по всїх етнографічних територіях і поза кордони. Він пригадав цїлий ряд постійних насильств при виборах. Як то серце селянина било ся, коли треба було запукати у двері Ляха урядника. Кілько упокореня і зневаги зносив наш селянин від льокая, возного і всяких посіпаків. Цїлими днями треба було стояти під податковими дверми, заки відобрав податок гицель поборця. Заслабе моє перо і розум, аби як слїд описати зміст його мови, тай паперу на те замало. Його далекосяжне слово немов вода цїлюча було виголошене з таким акцентом і враженєм, що врізувало ся в серце і душу. Воно греміло по мистецьки надією і смутком. Ясуючи артистично змаганя України до волї, він згадав і на факти ляцької культури, якою гицлї Ляхи слїплять очи цїлому сьвітови. Згадав і повстанє Хмельницького, кривду і знущаня від всяких бранцїників, котрі з облудної любови наше тїло вічно розшарпували. І хотяй були тут польські робітники, то заховали ся прилично, ба навіть на їх лицях мож було вичитати співчутє для українського народу, а проклін польським панам галапасам, бо ріжницю межи панами і польським людом зясував бесїдник як найкрасше. А закінчуючи свою мову виразом надії на красшу долю українського народу, дякує публицї за участь та просить присутних, аби в сю переломову хвилю зложили щедрий дар на покритє походу і віча. Відтак прочитав та пояснив писані в англійській мові резолюції, які одноголосно зістали приняті і відослані до сенату у Вашінгтонї. І знову хор відспівав „Била жінка мужика", „Стели ся барвінку", „Ой лупнув обруч", „Ще не вмерла Україна" і „Не пора", а нарід вдоволений з бадьорним серцем опустив галю, ідучи до дому.

До річи згадати, що в жертвах на вічу найкрасше відзначили ся позамісцеві гості, а зглядно з Нескегонінг, Па., відки один примірний патріот, п. А. Комарницький, спеціяльно запрошений, зложив $5. Що то значить? То значить, що ті люди не стоять поза клямрами народу. На таких треба задивляти ся серіозно. То мужі, котрих вригнали не особисті зїгляди, але справа народна. Оттакі, дай Боже, щобисьмо були всї, в кождій громадї.

Н. Михайлишин, секретар віча.

—o—

BROOKLYN, N. Y.

Демонстраційне українсько-литовське віче в Бруклинї, Н. Й.

Мешканцї Бруклина мабуть не мали ще нагоди бачити так величавої чужинецької паради, якої сьвідками були в суботу пополудни, дня 4. с. м. Поблизько 8.000 Українців і Литовців маширували, много в народних строях, з прапорами і відповідними написями, під проводом кількох музичних банд. Особливо стрічали ся з великим признанем Українцї. Символ закутої в кайдани України в особі пані Мельник та однострої українських дївчат і мущин в запорожськім убраню вражали кождого. Було зі двайцять синьо-жовтих прапорів і кілька умаєних народними красками самоходів. Похід тягнув ся головною евенею Бедфорд, а о годині 6.30 много з учасників війшло до галї МкКадін, де анї половина людий не поміскилась, такий був здвиг народу.

Перед вимаршом лучив ся прикрий інцидент. Прибувший з трома поліцаями (як зачуваємо, Поляками) сержант поліції дав розпорядженє, щоби всї українські і литовські прапори та англійські написи усунути з рядів. Між рядовцями повстав зоколот, бо кождий приняв таке розпорядженє з найбільшим обуренем. Але завдяки заходам о. Лотовича, литовського сьвященика та кількох Українців дало ся запобічи тому новому насильству Ляхів на вільній земли Вашінгтона.

Хорові точки, віддані Українським Хором під умілою батутою п. Ягелли, та двох литовських хорів, усїм присутним подобались так, що оплески викликували наддатки всїх вокальних виступів. Був то свого рода концерт, получений з протестаційним вічем.

Предсїдателював п. Мілтон Райт, директор інформаційного Бюра Укр. Нар. Комітету. Він гарно представив всї принципи американської демократії, які мають бути приноровлені до всїх народів сьвіта, а зокрема до України.

Говорили визначні Американцї, запрошені Українським Нар. Комітетом, між ними конґресмен Ф. Г. Ля Гардія, котрий дуже інтересує ся українською справою і працює для нас у Вашінгтонї. Він заявив, що американський конґрес уйметь ся за Українцями. Судія Норман С. Дайк, Гон. Морґан Г. Доннели і п. Керрол — всї демаскували польську безличність і строго критикували мирову конференцію за насильства над українським народом.

Головним бесїдником в українській мові був п. Роман Слободзян з Філядельфії, звісний український речник, котрий дуже вміло промовляє до серця і ума. Між иншими говорили о. Володимир Лотович, п. Юліян Павчак і О. Ковальський.

Зпоміж Литовців говорили пп. Сірвідас, о. И. Петратіс і Тома Шаміс. Сей останний порядно зрізав Поляків в англійській бесїдї.

Похід, концерт і віче тривали понад сїм годин; люди були без вечері аж до 10.30 і дуже помучені, але майже всї ждали кінця. Задля того не було часу порушувати справ чисто льокальних і иншого змісту, прим. міліонового фонду, продажі грамот, патріотичних книжок і т. д. В результатї тільки чотирох закупило грамоти, а о. Вол. Лотович жертвував $35 за грамоту. Бруклинські Українцї на особнім засїданю ухвалять оподаткованє всїх Українців на міліоновий фонд оборони Галичини.

Найбільше заслуги для того успішного віча і демонстрації положив о. Володимир Лотович, який зеднав всї українські партії, просив Литовців о участь і зробив все можливе, щоб манїфестація і віче вдали ся, щоб український нарід представив себе гідним волї і независимости. Також много праці коло уладженя всїх дрібниць положили пп. Володимир Яськевич і Григорій Цьвекало.

Дві резолюції: клич до американського правительства о поміч у визвольній боротьбі і признанє независимости України і Литви, та протест проти варварського польського наїзду — принято одноголосно.

Отсею дорогою Манїфестаційний Комітет складає сердечну подяку нюйорським співакам з церковного хору, всїм українським Братствам і Товариствам з Ню Йорку, Бруклина, Лонґ Айленд, Джемайка і околиць та всїм иншим околичним учасникам, які своєю присутностию звеличили український виступ та оказались правдивими любовниками своєї Вітчини.

Ся прекрасна демонстрація відбула ся заходом і при матеріяльній підмозї слїдуючих бруклинських українських братств і товариств: Бр. Пресьв. Тройці, Тов. ім. Богдана Хмельницького, Бр. св. Димитрія, Тов. Любов з Савт Бруклина, Тов. Українські Козаки, Бр. Сошествія св. Духа (двох українських парохій в Бруклинї) і Тов. Запорожська Січ з Лонґ Айленд Сіти.

Онуфрій Ковальський.

Всї українські часописи просить ся ласкаво передрукувати сю допись.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ

вже спродаємо на найліпші лінії і спосішні кораблі по цінах стисло компанічних, тим хто має вже вироблені пашпорти.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

пересилає гроші до Галичини і Буковини по найнизшім курсі і цілком під повною гарантією. Гроші переслані через Бюро ніколи не пропадуть.

По близші інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
322 NORTH 8TH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офіс Бюра отворений від 9. рано до 8. вечер. В суботу до 9. вечером.

ВИНАХІДНИКИ

Вишліть мені модель або рисунок Вашого винаходу для еґзамінації. 109c—

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. „ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ", котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть до меен по українськи.

MARCIN LABINER,
Reg. Patent Atty. (S.),
15 PARK ROW, NEW YORK

НОВЕ І ДУЖЕ ВИГІДНЕ ШИЛО.

Тим шилом Ви можете направляти чоботи, упряж, мішки і т. п. Воно шиє сильно і добре, скоро як машина, ціна враз з 20 ярдами шевської дратви і 2 голки, з інструкціями, лише $1.00; 7 шиль за $5.00. Вдоволене запевнене. Залучіть $1.00 до сего оголошеня ще нині, сейчас і вишліть до: 108—

NATIONAL SALES CO., Dept. 124.
Sta. D., Box 90 New York, N. Y.

АДВОКАТ
OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 8-мої рано до 8-мої вечером, а в неділі від 10-тої до 1-шої вполудне.

Передтим містив ся сей офіс в „American Ukrainian Exchange".

Теперішна адреса адвокатського офісу: 97c—

49 EAST 7th STREET, I floor,
NEW YORK CITY.
Між 1. а 2. Евнею.

ПОТРЕБА СЕЙЧАС

до MAIN ISLAND CREEK COAL CO., OMAR, W. VA.

майнерів і робітників з фаміліями і самотних. Наші майни нові, угле до 8 стіп високе, без газу, добрі повали, води нема, платня досконала. Помешканя дуже вигідні. Кождий Українець коли немає роботи, нехай сейчас приїзджає а не пожалує. В нашім офісі розмовитесь по українськи. Голоситись треба до: 122,4,6

R. C. SCHRADER,
617 — 9th St., Huntington, W. Va.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелізниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ. (Принимаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 119-130

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1,
Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКІ МУЗИКАНТИ!

У нас можете набути отсі українські НОТИ на цілу банду дутих інструментів:

1. Ще не вмерла Україна $1.00
2. Ми гайдамаки і Гей там на горі січ іде 1.00
3. Не пора і Завистали козаченьки 1.00
4. Соколи, соколи 1.00
5. Бандура і Ой не ходи Грицю 1.00
6. Козаченьку куди йдеш 1.25
7. Сьміло друзя, не теряйте 1.00
8. Вальцер, вспомин за Україну 1.25
9. Верховино 1.00
10. В могилі темній 1.25
11. І шумить і гуде 1.00
12. Там на горі сніг біленький ... 1.25
13. Марш, тоска по родині 2.50

Хто замовляє які ноти, хай виразно напише на які інструменти хоче і пришле належитість враз з замовленем на адресу: 98,01c—

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th Street. New York, N. Y.

ЗДОРОВЛЄ ВАРТА БІЛЬШЕ ЯК ГРОШІ.

Коли Ви повинні шукати поради лікарської? Коли Ви були під опікою других лікарів і не зістали вилічені, або коли Ви є тепер хорі і не радились ще лікаря, то не гайтесь навідати до мого офісу по пораду у Вашій власній мові. Не занедбуйте свого здоровля.

Др. Д. Васерман через довгі роки дав докази успішного лічення недуг мущин, женщин і дітий. Він огляне Вас даром і порадить Вам щиро, що є добре для Вас, без ніяких зобовязань з Вашої сторони. Зголосіть ся до його офісу а він радо скаже Вам свою опінію.

Тисячі уважані за невилічимих зістали мною приверненні до здоровля через уживане найновійших електричних апаратів, таких як Vibrator, Wall Plate, High Frequency, Static Machine і X-Ray. Я також примінюю найновійші і найліпші ліки і средства до застрікуваня. Я осягнув найліпші успіхи в обох хронічних і ґрізних недугах крови.

УВАГА: Се оголошене буде для Вас вартісне $2.00, коли принесете його з собою і піддасьте ся одному спеціяльному баданю.

ПАМЯТАЙТЕ. Поради даєсь зовсім довірочно. Бадане даром.

Dr. WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Телефон: Spruce 1766.

Години: щодня 10—12; 2—5; 6—8. Неділі і сьвята 10—2.

В часі відвідин набудете переконаня з вдячних письм моїх пацієнтів

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною примінюючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болі голови, завороти, болі крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж, випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

Др. КАУФМАН 111 East 7th Street, NEW YORK

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. вече., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

МОТОР В ЛЮДСЬКІМ ТІЛІ

Наше тіло можна порівняти до дуже складної машини, якої мотором є жолудок жолудок, що працює день і ніч, перетворюючи знаходячий ся в нім корм на піддержуючу житє енерґію. Доки жолудок є в порядку, ми чуємо ся добре, єсьмо сильні і здорові. Як кождий мотор при машині, так і жолудок потребує пильного стараня. А що він є більше скомплікований, чим якийнебудь мотор, зділаний людьми, то і вимагає пильнійшого стараня.

Тимчасом діеть ся зовсім противне, бо коли машину, за яку платимо кількасот або й кілька тисяч долярів, окружаємо великою опікою, то з жолудком, на якім основуєть ся ціле наше фізичне істноване, обходимо ся зовсім недбало.

То-ж як занедбаний мотор ранійше чи пізнійше відкажеть ся виконувати свою роботу, так і занедбаний жолудок відкаже ся дальше працювати. А тоді ціла машина людського тіла зачинає недомагати, приставати, аж, як не будуть примінені зарадчі средства, настане повний застій, а за тим неспосібність до дальшої праці і вкінци смерть чоловіка.

На наше щастє, як жолудок не може працювати правильно, ми дістаємо певні признаки осторогі, яких не можна собі легковажити.

Біль голови, згага, дрож, обяви нестравности, отяжілість після їдженя, брак апетиту, неохота до праці, брак енергії, умове пригноблене, почуте загального ослабленя — не є нічим иншим як лиш віщунами недомагань жолудка.

Запамятайте собі сей образець, аби Ви знали як виглядає правдиве Кальварійське Вино Лічниче.

Занедбати їх — значить сказати себе на повільну але неминучу втрату здоровля.

Тому вам треба подати поміч свому жолудкови, який кличе о ратунок, зважаючи се своїм сьвятим обовязком, щоб опісля не було за пізно.

Успішною помочею у випадках недомагань жолудка є

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ
Trade Mark Reg. in U. S. Pat. Office
ЛІЧНИЧЕ ВИНО

одиноке, випробуване, успішне і гідне довіря средство.

Десятки тисячі людий уживають що дня того средства, захоронюючи себе в сей спосіб від тяжших недуг.

Кальварійське Лічниче Вино складаєть ся з лікарств, які винайшла наука і признала найлучшими на жолудкові недомагання.

А що ми є певні, що Кальварійське Лічниче Вино є найуспішнійшим лікарством на жолудкові недуги, тому

ҐАРАНТУЄМО

що звернемо гроші кождому, хто не буде вдоволений з ділання нашого Кальварійського Лічничого Вина, і коли показало ся, що воно не є таке успішне, як ми говоримо.

Хиба ніхто не може вимагати лучшої ґарантії.

ЦІНА ФЛЯШКИ: $1.35 і 6 цнт. текс.

До набутя в аптиках, в аґентів або у фабрикантів:

D. WROBLEWSKI & COMPANY,
196 EAST 4TH STREET, M-3 NEW YORK, N. Y.

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично викінчені портрети найгарнійших женщин в ріжних займаючих позах, також опис секретної книжки, містячої около 500 образків мущин і женщин в дуже займаючих і наукових позах, як також каталоґ легких до виконаня штук маґічних і много цікавих і Вам незнаних новостий. Читателю не зволікай, але пиши сейчас, залучаючи 5 цнт. на пересилку. 151cв—

M-s L. PIASECKA,
801 E. 10th St., New York, N. Y.

ФАРМИ!

30 акрів землї, сад, ліс, дім, стайня, недалеко від міста, де завше подостатком праці, 2 корови, 1 ялівка, 2 безроги, 2 вози, упряж, сані, сіно і т. д., за $1.900, $750 вплати.

75 акрів землї, дім, 2 стайні, курник, добре забудоване, вода при стайни, положене при великім ставі, де є велике риболовство, здорове місце для слабовитих. На фармі 2 корови, 2 коні, 16 овець, упряж, плуг, борона, сані, вози, плужок до оборюваня бараболь, сіно, овес, гречка, за $2,000, $750 вплати. (Самі будинки вартають більше).

84 акрів землї, дім, стайня, вода в стайни, ліс, 13 коров, 2 коні, кури, 5 безрог та всі знаряди фармерські, сіно, овес, пшениця, бараболї, все за $4.500, вплати $1.500.

156 акрів землї, грубий ліс, дім, стайня, курник, хлів, гарадж, будинки дуже гарні, 5 коров, 2 ялівки, 1 кінь, 3 безрог, 50 курий, плуг, борона, косярка, вози, сані, упряж, сіно, бараболі, гречка, все за $3.000, вплати $.500.

Маю богато инших фарм, великих з худобою і всіми приборами від 200 акрів до 500, ціна від $10.000 до $25.000. 122-24

По близші інформації прошу писати до:

S. DYMINSKI,
P. O. Box 150, Herkimer, N. Y.

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА 10c—

поручає слідуючі певні ліки:

Крем і мило до украси тіла	$1.25
Средство на поріст волося	$2.00
Средство на усунене волося	$1.00
Средство на поріст вусів	$1.00
Фарба на сиве волосє	3.00
Лініment на еґзему і сверблячку	2.00
Св. Михаїла бальзам на ревматизм	3.00
Пігулки на ревматизм і біль голови	3.00
Лінімент против ревматизму	2.00
Бальзам на катар жолудка	2.00
„Геркулес" до доданя Вам сил і наданя Вам ліпшого апетиту	2.00
Бальзам на біль голови і нервовість, бутелька по	2.00

Пишіть по катальоґ. — Всі листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Dep. 19. Carlstadt, N. J.

ЧИ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ ВАРТАЄ ДЛЯ ВАС 2 ЦЕНТИ?

Коли Ви терпите на жолудкові або ниркові долягливости, болі голови, запір, нервовість, утрату апетиту, нестравність, нечисту кров, безсонність, ревматизм, болі в крижах, вишліть до нас 2-центовий лист і подайте свою адресу а ми вишлемо Вам відворотною почтою **ЗОВСІМ ДАРОМ,** без жадних дальших зобовязань повну триденну коробку JUVITO, зладжену з чистих, лічничих зіл, які є поручувані і уживані тисячами вдячних людий. 117-29

JUVITO LABORATORY,
South Hills Branch 25, Pittsburgh, Pa.

ЩО СЕ Є ПАТЕНТ

Хто може отримати патент. Як отримати патент і много инших потрібних і цінних інформацій находить ся в моїй українській книжці. Пишіть по неї днесь, а отримаєте її даром. — Пришліть мені модель або рисунок Вашого винаходу до провіреня і виданя Вам моєї опінії. — Я маю 30 літ досьвідченя яко патентовий адвокат і можу провадити Вашу патентову справу як найкориснійше для Вас. — Стережіть ся **нерегістрованих патентових фірм.** Удавайте ся лише до **РЕҐІСТРОВАНОГО** патентового адвоката. — Пишіть днесь до свого адвоката: 91c03

A. M. WILSON,
REGISTERED PATENT ATTORNEY,
Victor Bldg., Washington, D.C.

DR. RUSSELL DETROIT, MICH.

Я хочу розмовитись особисто з кождим мущиною і кождою женщиною, терплячих на хронічні, нервові, кровні і зложені недуги, або коли Ви терпите на жолудкові, ниркові або міхура недуги.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і попали в зневіру і все занехали, то зголосіть ся, щоб бути безплатно огляненим і засягнути моєї опінії та поради.

Позаяк я маю 17-літну медичну і операційну в лїченю хронічних, нервових і зложених недуг мущин і женщин. Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте.

Я приміню для Вас найновійші наукові методи лїченя, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю.

ДЛЯ КОРИСТИЙ ТЕРПЛЯЧИХ МУЩИН І ЖЕНЩИН,

котрі терплять на Ревматизм, Болї в крижах і суставах, Утрату апетиту, Болї голови, Запір, Завороти, Катар голови, Носа і Горла.

ЧИ ВИ МАЄТЕ ЯКИЙ СУМНІВ щодо Ваших долегливостий; чи маєте які скірні викиди, які стали упірчиві і неулеглі на вплив ліку; чи у Вас є такий нервовий стан, який незміняєсь навіть під впливом спочинку, діет і медицини; чи Ви попадаєте в щораз гірший стан? Як так, то ПОРАДЬТЕ СЯ МЕНЕ СЕЙЧАС.

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре і властиве застосуване найновійших наукових метод.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали поміч, коли другі методи завели.

ПАМЯТАЙТЕ.—ПОРАДА і ОГЛЯДИНИ ДАРОМ. Зволікане, недогляд і невластиве лїчене є небезпекою.

Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного СПЕЦІЯЛІСТИ.

Години принятя: від 9. до 4. попол. і від 6 до 8 вечер. **Dr. RUSSELL,** В неділі і сьвята від 10-ої до 2-гої в полудне.

176 E. Jefferson Ave., другі двері на схід від Вудвард, Detroit, Mich.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЕКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.

КОЛИ ВИ НЕ МАЛИ УСПІХУ В ПРИВЕРНЕНЮ ЗДОРОВЛЯ ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ

з кождою хронічною, нервовою або скомплікованою недугою, котра вимагає услуги спеціялісти. Дорога до сейчасового повороту до здоровля стоїть для Вас отворена. Моєю методою є лічити жерело недуги і в сей спосіб дати висліди спричинюючи постійне поліпшене в терпінях і в лїченю.

Нечиста кров, Недуги скірні, Недуги нирок, Недомаганя міхура, Простатітіс, Недуги жолудка. | Руптура і Гемороїди лічені з добрим успіхом без операції, Ревматизм, Біль серця, Нервове обезсилене, Прищі, Біль голови. | Нервове почуте обезсиленя, Нервове лихе травлене, Нервове вичерпане, Болї в хребтї, Рани в устах і на язику.

Всі другі недуги які є вислідом тих терпінь.

Спеціялїста висше 25 літ.

Порада даром.

Мої ціни є умірковані.

Нечиста кров і недуги скірні лїчені з добрим успіхом.--Модні встрикуваня і Серум.

Dr. WILLMARTH, спеціяліст,
125 EAST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: від 10. рано до 8. веч. З ВИМКОЮ ЧЕТВЕРГІВ, КОЛИ ОФІС БУДЕ ЗАЧИНЕНИЙ ЦІЛИЙ ДЕНЬ. В неділї і сьвята від 10. до 3. пополудни. 81—

УКРАСИ СВОЄ ВОЛОСЄ.

Відсьвіжи своє волосє. Здержіть випадане волося. Усуньте порплї. Плекайте волосє, щоб росло буйно і мало полиск. Се можете осягнути, коли ужиєте 124c133

DERMAFUGA.

Вона дає поріст, усуває порплї і свербленє, здержує випадане волося. Ми вишлемо Вам пробку за одержанєм 10 цнт. на оплату пересилки.

ARGIL SPECIALTIES CO.,
Box 37. Philadelphia, Pa.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.

Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослаблені мущини як також нервові, зістануть радикально і раз на все вилічені через ужитє средства NOVO. Є се, можна сказати, чудове средство, яке вилічило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослаблене, коли утратили силу, коли маєте меляхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уриного, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то зістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всилі уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сїм, що NOVO средство се дїйсно зділає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лїчене. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, надміняючи часопись, в якій Ви читали се оголошене а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство.

NOVO COMPANY, Dept. 23.
BOX 4000, PHILADELPHIA, PA.

КОЛИ ЧОЛОВІК Є ХОРИЙ
ТО ПЕРШОЮ РІЧИЮ, ЯКУ ВІН ХОЧЕ ЗНАТИ Є „ДЕ ЗНАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялістів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лікар є дуже обережний в видаваню діагнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведене є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови, хемічної аналізи мочи, огляненя лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслїдженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лікар скаже Вам яка є умірковaна ціна за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до нього. 21-33

Його Інституція має кождий найновійший апарат до оглядання хорих: Статік, Ґалванік, Дарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгалаторіюм, Електрік Оскіллаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Години від 9. рано до 6. вечер; в неділї від 10. рано до 1. попол.

„ДОРОГА ДО ЗДОРОВЛЯ"
БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

ПРИНЕСЕ І ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ. ВОНО УПРАВИЛЬНЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ЖОЛУДКА, КИШОК І НИРОК, ОЧИЩУЄ КРОВ, СКРІПИТЬ НЕРВИ І ВІДСВІЖИТЬ ЦІЛЕ ТІЛО. НЕОЦІНЕНЕ ДЛЯ ВИЧЕРПАНИХ ЗІ СИЛ І ХОРИХ ТА ВЗАГАЛІ УЖИТОЧНЕ ДЛЯ КОЖДОГО.

ЖАДАЙТЕ ВСЕ

ПРАВДИВЕ БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО,

А НЕ СХОЧЕТЕ ТОДІ ИНШОГО.

Ціна: 1 фляшка $1.25, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00.

На продаж в аптиках і склепах або у витворців.

BOSAK MANUFACTURING COMPANY,
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

Коли би Вам сказав хтось, що в певнім місци можете найти $10.00, то чи Ви не пішли би? Тут якраз маєте нагоду, бо защадите $10 до $15 на кождім убраню або плащи купленім у нас. Коли оплачуєсь шторниникам купувати у нас, то я не бачу причини задля якої Ви не мали би заощадити собі видатку, через купно впрост у нас. Робимо всілякі убраня і плащі на замовлене. Тепер ми дістали 5,000 ярдів синього серджу, гарні сукна на верх і підшите, з яких можемо Вам зробити убране і плащі і заощадити Вам $10 до $15. 88c—

S. LEVINE,
471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий уcе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ
II. поверх, фронт.
614 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL MIDY — МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ. Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 59—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудня.
Телефон: Stuyvesant 4493.

КРАСА ВРОДА МОЛОДОСТИ!

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 літ молодше як Ви дійсно є. Недокладности і неправильности Вашого лиця, носа і ушій можуть бути справлені без болю і без втрати часу. Женщини і мущини най прийдуть або пишуть по книжочку, яка описує все в подробицях. На книжочку треба післати 10 центів. Також лічу з успіхом хорих мущин і женщин з якоїнебудь недуги. 25-літна практика. Офісові години: від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня; в неділі до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 124c—

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли так, прочитайте слідуюче письмо.

ТЕПЕР ВИЛІЧЕНИЙ хоч думав, що дальше лічене є викиненем гроший і втратою часу.

До Д-ра Геннона, 146 Е. 14-та ул.!

Я чув ся недужий більше як рік. Лічило мене богато лікарів на терпіня від нестравности і я не находив помочи. Я уважав, що дальше лічене є викиненем гроший і втратою часу. Я зауважав, що др. Геннон переводить лічене поважних недуг. Я повірив в його досьвід і він поміг мені, як тут заявляю.

Він розглянув мій хронічний стан недуги, а по тяжкім лічению наступило у мене неівначайне поліпшене. По трох тижнях я почув ся добре а всякі обяви, які я уважав за невилічимі, зникли. Я зробив сю заяву в користь д-ра Геннона, а для вигоди тих, котрі терпять хронічні недуги, щоб вони пізнали ся де шукати властивої помочи. По тяжкім лічению через д-ра Геннона, пацієнти можуть осудити зворот у стані недуги, заявки лічено д-ра Геннона. Се важний доказ. вс—

З правдивим поважанем
THOMAS BROHAN,
May 22nd. 1919. 106 Grand St., Jersey City, N. J.

Оригінал повисшого письма і фотографію можна бачити кождого часу в моїм офісі. Многі мною вилічені пацієнти з Ню Йорку, Брукліна, Ню Джерзи і околиць охотно заявляють се з охотою. Нечекання з основно свої лиши в осягненим у мене результатів лічення і моєї методи.

Коли терпите на якусь нову скомплікувану або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без нівкої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тимсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослаблене, кровні і скірні недуги, мачнить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жовтачку і недомагання кишок, болі невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

Dr. HANNON
СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET
Напроти Tammany Hall, New York.
Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і празничні сьвята від 10. до 2. в полудне лише.
Осібний почекальний покій.

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАНК В НЮ ЙОРКУ,
давнійше БАНК ЛЕДЕРЕРА,
ІСТНУЮЧИЙ ВІД РОКУ 1882.

узискав права Стейтового Банку на підставі своїх гваранцій і капіталу і задля сего змінив назву і називає ся тепер

СТАНДАРД БАНК

Згаданий Банк совісно полагоджує всякі справи, з якими до нас удають ся як з Америки так і з Канади тисячі галицьких і буковинських Українців.

СТАНДАРД БАНК висилає до Галичини і до Буковини гроші поспішно, під гваранцією, по біжучій ціні, вигає „ресіт", а опісля й поквітоване з власноручним підписом відбираючого гроші.

СТАНДАРД-БАНК вислав українським родинам у краю вже міліони корон, які виплачено їм через заступництво Стандард Банку в Кракові.

За посередництвом СТАНДАРД БАНКУ що тижня вертають до Галичини і до Буковини цілі гурти українських емігрантів.

Сотки Українців уже виїхали через СТАНДАРД БАНК до Галичини і до Буковини і в листах із признанем дякують за нашу чесну обслугу.

СТАНДАРД БАНК хоче вдоволити і Вас. Пишіть або приходіть між 9-тою рано а 8-мою вечером, котрогонебудь дня, крім неділі і легальних сьвят. 109—

STANDARD BANK
давнійше **LEDERER'S BANK**
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

або ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА
драма на 4. дії.
Ціна 50 центів.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГІЄРОНІМ ЛЯХОВИЧ
(Попередно ПАВЛО ГУРДУС).
ПЕРШОРЯДНЕ УКРАЇНСЬКЕ
ЗАВЕДЕНЄ ФОТОГРАФІЧНЕ
77 NEWARK AVE., JERSEY CITY, N. J.

Мій заклад виконує артистично всякі роботи фотографічні, як: групи весільні, фамілійні, як також портрети і побільшеня. Спеціяльну увагу присьвячую дітям.

Ціни приступні. — Запрошую уклінно відвідати мою робітню. 118c—

СОКОЛИКИ

Комедія в 4-ох діях Григорія Цеглинського.

СЯ КОМЕДІЯ НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 7 ЖЕНЩИН І 6 МУЩИН. ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГРОШІ ДО ГАЛИЧИНИ!

Посилаємо
33 КОРОНИ ЗА 1 ДОЛЯРА або 12 МАРОК ЗА 1 ДОЛЯРА.
Купуємо і продаємо
КОРОНИ І МАРКИ В ГОТІВЦІ.
ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ ПО НАЙНИЗШИХ ЦІНАХ.
Пишіть або приходіть до: 103—
МІЖНАРОДНОГО БЮРА ПОДОРОЖІ
International Travel Bureau, Inc.,
136 EAST 42nd STREET, NEW YORK CITY.

ІНФЛЮЕНЗА

Ся страшка мизувшість може знов повернути. Одиноким способом, щоб себе забезпечити є держати жолудок і кров чисто.

ГОФМАНА ГІРКЕ ВИНО
(HOFFMAN BITTER WINE)

регулює Ваші кишки, чистить жолудок, прочищує кров, усуває болі голови, дає добрий апетит, здоровий сон, скріпляє нерви, удоровлює цілу систему а через се Ви зістанете захоронені перед всіма недугами. Спеціяльно поручуване для ослаблених людий.

ЖАДАЙТЕ ЛИШЕ 107,09c—

HOFFMAN BITTER WINE
(ГОФМАНА ГІРКЕ ВИНО)

НЕ БЕРІТЬ ЖАДНИХ СУБСТИТУТІВ.

Ціна $1.25 бутелька, 6 бутельок $6.50, 12 бутельок $12.00. На продаж у всїх аптиках, головних склепах або прямо у фабрикантів. 121c—

PORTONOL DRUG & CHEMICAL CO.,
231 NEW MAIN STREET, YONKERS, N. Y.

ВІДБУДОВА РІДНОГО КРАЮ.

Українці! Отсим подаємо до відома, що основала ся американсько-українська акційна корпорація „Amerus, Ukrainian Trading Corporation", зачартерована в стейті Ню Йорк, з закладовим капіталом пів міліона ($500,000) долярів. Задачею сеї корпорації є доставляти Україні всякого рода матеріалів для потреб домових, господарських, будівельних і т. п. взагалі всего того, що потрібно до відбудови нашої України.

Основателями сеї корпорації суть люди фахові, інжинєри і торговці, котрі стоять в як найблизших зносинах з офіціяльними і промисловими кругами в Америці і на Україні. Корпорація поробила вже контракти з кількома найвизначнійшими фірмами в Америці.

В члени сеї корпорації приймає ся лише Українців і Американців. З чистого річного зиску призначено 5% на українські народні цілі. Предметом корпорації є звісний банкир у властитель фабрик у стейті New Jersey, Taylor. 110—

По близші інформації належить горнути ся на адресу:

AMERUS, UKRAINIAN TRADING CORPORATION,
1171 WOOLWORTH BLDG., NEW YORK CITY.

СКРІПИТЕЛЬ ТРАВЛЕНЯ

Ваші органи травленя потребують часто скріпителя, котрий би достаточно побудив здоровую їх працю в травленю, поживи, приносячи тим вдоволене і загальне здоровле, привертаючи апетит, усуваючи запір і инші комплікації.

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

(Северів Бальзам Житя) поручуваний сам є яко таке средство скріпляюче, понеже знаємо з правдивого досьвіду, що показав ся відповідним ліком в лїченю хронічного запору, нестравности, диспепсії, долегливости утроби і загальної слабости. Належить його брати по кождій їді. Ціна 85 центів і 4 центів податку. Продаваний в аптиках всюди.

Северове Лічниче Мило на Шкіру

(Severa's Medicated Skin Soap) є знаменитим, чистим і антисептичним милом до тоалети, купелі, митя голови і голеня. Досконале при купаню дітий. Ціна 25 центів.

Северова Масть на Шкірні Хороби

(Severa's Skin Ointment) є доброю мастею на свербі, егзему, угрики, затруте блющем, лишаї, струпи, прищі і висипки від горяча. Ціна 50 центів і 2 цнт. податку.

Северові Пастильки на Біль Голови і Невральгію

(Severa's Tablets for Headache and Neuralgia), поручувані на усмирене болю голови. Ділають скоро і вдоволяючо. Ціна 25 цнт. і 1 цнт. податку.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

Северів Регулятор

(Severa's Regulator) поручуваний яко средство загально скріпляюче і на лічене хороб і нерегулярностий, властивих женщинам. Ціна $1.25 і 5 ц. податку.

Северове Лікарство на Ревматизм

(Severa's Rheumatic Remedy) є добрим средством на ревматизм, подагру, штивність ставів, люмбаго і ревматичну невральгію. Не призабудьте осмотно його випробувати. Ціна $1.25 і 5 ц. подат.

Северове Лікарство на Нирки і Печінки

(Severa's Kidney and Liver Remedy) поручуване на запалене нирок або міхура, долегливости мочевих органів, жовтачці, квасний жолудок і біль крижей. Ціна 75 центів і 3 цнт. податку, або $1.25 і 5 цнт. податку.

ДОБРИЙ ЛІНІМЕНТ

Наберіть запобігливого звичаю тримати під рукою, як забезпечене від випадку, доброго, випробуваного, успішного і приносячого добрі результати лініменту, такого який дасьте вам в виді добре звісного препарату, під назвою

SEVERA'S GOTHARD OIL

(Северів Готардський Олій). Є се величне зовнішнє средство на злагоджене болів і терпінь місцевих, де звісно і лінімент приносить добрі наслідки. Спробуйте його в лїченю випадків ревматичних, таких як люмбаго, подагра, сциятика, невральгія, біль крижий, опухлина, штивність ставів або мязий і тим подібних долегливостий. Ціна: 30 ц. і 2 ц. податку; 60 ц. і 3 ц. податку. Продаваний в аптиках всюди. 118,21,24

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

ЛЮБИМЦІ МУЗИКИ!
ПЛЕКАЙТЕ УКРАЇНСЬКУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНУ МУЗИКУ!

Якраз трафляє ся Вам нагода набути щойно появившу ся друком

ЗБІРКУ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ
НА СКРИПКУ, МАНДОЛІНУ, КОРНЕТ, САКСОФОН, БАРИТОН АЛЬТО І ТРОМБОН,

яку збірав і видав звісний тут широким музичним кругам старокраєвий професор музики п. М. І. Едельман.

Ся збірка містить в собі 40 найкрасших українських пісень, а іменно:

1. Ще не вмерла Україна
2. Дівча в сінях стояло
3. Зелена рута
4. На городі калинонька
5. Козаченьку, куда йдеш?
6. Ой у поли три криниченьки
7. У сусіда хата біла
8. Ой Морозе, Морозеньку
9. Чом так скрито
10. Як ніч мя покрие
11. Гей там на горі
12. Гей на Івана
13. Дощик іде
14. Дай нам, Боже, добрий час
15. Сонце низенько
16. А я дівка не така, щоб пішла за Стецька
17. Ой на горі там женці жнуть
18. Ой ходила дівчинонька беріжком
19. Ой піду я до млина
20. Кину кужіль на полицю
21. Добрий вечір, дівчино
22. Ой не ходи, Грицю, на вечерниці
23. Ой за гаєм, гаєм
24. Засвистали козаченьки
25. І шумить і гудить
26. Над Прутом у лузі
27. Криниця
28. Чом, чом, чом
29. Ой Дніпре мій, Дніпре
30. Ой запив козак, запив
31. Ой зійди, зійди, ясен місяцю
32. Владико неба і землі
33. Гей-тук, мати, тук
34. Хусточко моя
35. Мені мама приказала
36. О Потапе, Потапе
37. Очерет лугом гуде
38. Козак (гопак)
39. Верховино
40. Далека Ти, а близка нам

Друк нотний в сій збірці є гарний і читкий, а кождий граючий на повисше вимінених інструментах найде у сій збірці правдиві перлини української музики.

Дотеперішні труди видавця п. М. Едельмана дають повну запоруку, що ся збірка українських народних пісень стане любим підручником в кождій музичній хаті.

Ціна сеї збірки враз з почтовою пересилкою $1.00.

Поодинокі примірники сеї збірки як і в більшім числі можна набути, звертаючись на адресу:

M. I. EDELMAN, 298 BELMONT AVE., NEWARK, N. J.

ЛЮБИТЕЛІ МУЗИКИ!

Звісна на весь сьвіт нюйорська першорядна фірма

КАРЛЬ ФІШЕР

поручає українському загалови свій

СКЛАД МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ І ВСЯКИХ МУЗИКАЛІЙ.

Продає всякі музичні інструменти, прибори, ноти, методичні підручники для науки музики на всяких інструментах і взагалі все, що входить в обсяг музики. 95c—

Як поодинокі люди так і ті, що організують музичні кружки, смичкові оркестри і банди на дутих інструментах, найдуть у тім складі все для них потрібне, а також дістануть всякі інформації при закупна відповідних інструментів і як учитись грати.

Ся фірма отворила український відділ, який веде всяку переписку зі сторонами в українській мові. Тож сьміло звертайтесь з своїми потребами до тої фірми в українській мові. Ілюстровані катальоги висилаєсь на жадане. Всю товари досконалий, а ціни уміркований. Адреса:

CARL FISCHER, COOPER SQUARE, NEW YORK, N. Y.

ВІД 25-ть ЛІТ
БОГАТО РОЗУМНІЙШИХ ЛЮДИЙ
КОРИСТАЛИ З НАШОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

ВИСИЛАЮЧИ ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ,
КУПУЮЧИ КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ,
ПОЛАГОДЖУЮЧИ СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ І проч.

БУЛИ ВИ МІЖ НИМИ?

ТА САМА АДРЕСА ВІД ПОЧАТКУ:
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK.
141 WASHINGTON STREET, NEW YORK CITY

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.
(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю, нехай зверне ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

ЗМІНА АДРЕСИ.

Подаю до відома, що моя теперішня адреса така: REV. B. HRYVNAK, P. O. Box 214, Marblehead, O. 23-24

Посилайте гроші своїй родині до краю тілько через Американсько-Українське Бюро в Філядельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

Пошукую свого брата **ТЕОДОРА ФЕРЕНЦ**, з села Сокалівки, повіт Золочів, Галичина. Перебував в Порт Артур, Канада. Хто про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: HRYC FERENC, 524 Fountain St., Door 22, Youngstown, O. 123-25

Пошукую свого брата **МИХАЙЛА ШАВЕЛЬ**, з села Скварява Нова, пов. Жовква, Галичина. В 1915 році перебував в Злучених Державах. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL SZAWEL, P. O. Iroquois Falls, Box 95, Ontario Canad. 124-26

Пошукую в важній справі свого брата **ВАСИЛЯ** і сестри **МАРІЇ КАЧОРОВСЬКИХ**, з села Добранїч, пов. Перемишляни, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: S. KACHOROWSKI, 2495 E. 26th St., Cleveland, O. 121-24

Пошукую свого шваґра **ДМИТРА КОВАЛИШИНОГО** в дуже важній справі. Перед чотирома роками перебував в Монтвіл, Конн. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL SOROCKY, 17 Clinton St., New York, N. Y. 124-26

Пошукую свого брата **Янка Топольницького**. Має перебувати в Канаді. Також де є моя сестра **Юстина**, котра перебувала в Балтимор, Мд. Глядаю рівноож своїх краянів **Якова Милевського** і **Янка Слінкевича**, та **Федора Вилігурського**. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: ANNA TOPOLNICKA, 12 Palmer St., Providence, R. I. 124-26

Пошукую свого шваґра **ПЕТРА ЧУЧМАН**, з села Фирлейки, повіт Золочів, Галичина. Має перебувати в Міннеаполіс, Мінн. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ANDREW SOTNYK, Box 507, Aguilar, Colorado. 122-24

Пошукую свого вуйка **СТЕФАНА ЗАДОРОЖНОГО**, з села Антонївки, повіт Чортків, Галичина. Перебував в Вінніпеґу, Канада. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: STEVE BYCZOK, 110 Albert Ave., Newark, N. J. 122-27

Пошукую своїх двох братів, **МИХАЙЛА і ФЕДЬКА ОЛІЙНИК**, родом з села Буневич, пов. Добромиль, Галичина. Перебували перед 8 роками в Durey, Pa. Хтоби про них знав або вони самі, нехай зголосять ся на мою адресу: MARY OLIJNYK, 636 Grand St., Jersey City, N. J. 122-24

Я Параська Котис, з села Болотяних, повіт Сянік, Галичина, пошукую своїх братів **ВАСИЛЯ** і **ІВАНА КОТИС**. Мають перебувати в Пенсильванії або Міннесота стейті. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: TESSIE CURTIS, 906 Hasley St., Brooklyn, N. Y. 23-25

ПОШУКУЮ кравця до помочи на нову і стару роботу. Голосить ся до: A. PASICHNYK, 513 E. 16th Street, New York, N. Y. 122-24

Де є **АННА СПАЛІНСЬКА**, котра була замужна за Петром, з Руди, повіт Рогатин, Галичина. Ті син Михайло просить ся її адресу. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: MYKYTA GURNIAK, B x 3, Argo, Ill. 124-26

Де є **ДМИТРО СОРОЦЬКИЙ**, з села Дзвиняча, Буковина. Перебував в Канаді. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: B. NOVITZKI, South Shore County Club, Kitchin Dept., Chicago, Ill. 124

Де є мій шваґер **МИХАЙЛО МИМКА**, з села Кривче, пов. Борщів. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на мою адресу, бо має лист з краю від жінки. STEPHAN YALOWEGA, 535 East 13th Street, New York, N. Y. 124-26

УКРАЇНСЬКА МІСІЯ потребує стенографістку, умілу писати вправно на тайпрайтер на українській і англійській мовах. Зголошувати ся на адресу: UKRAINIAN MISSION, 1960 Biltmore St., Washington, D. C. 22-24

УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ Бориса Вихована, 508 E. 6th Street, New York City видає смачні і здорові сніданя, обіди і вечері, приготовлені на спосіб старокраєвий. Ціни низькі. Спробуйте раз! 23-25

ЛОНЧРУМ НА ПРОДАЖ, при 21-ій ул. (між 6-ою а 7-ою евеню). Добрий бизнес. Продаєсь з причини виїзду до краю. Близші інформації удїлить: Office: 157 E. 4th St., New York, N. Y. — Tel. 5619 Orchard. 119—

ПОТРЕБА української вейтерки до ресторанту. Знаючі сю роботу звволять голосити ся до: L. BAR, 104 E. 7th St., New York, N. Y. 122-24

Американсько-Українське Бюро в Філядельфії є одиноке українське товариство в Америці що має шифкарти до краю і з краю до Америки. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

СТО АКРОВА ФАРМА НА ПРОДАЖ. Половина з того орної землі, а друга половина добрий ліс. Добрий дім, стайня, десять коров, дві ялівки, пара добрих коний, чотири безроги і 70 курий. За саме молоко до $200 місячного доходу. Фарма при добрій стейтовій дорозі, гарний сегоріч ний збір, земля добра, чорна мов в краю. Продає ся з причини, що гварна жінка не хоче мешкати на фармі. Ціна $5.000, половина готівкою, решта на сплати. Зголошувати ся до: TONY WALKO, 157 Maple Street, Norwich, Conn. 124

МАЮ НА ПРОДАЖ ресторант в добрім положеню, інтерес виробленій, стала клиєнтеля. Прошу зголошувати ся до: J. WARUTZKI, 64 John St., Newark, N. J. 122-24

ПОТРЕБА

спільника до дуже поплатного бизнесу з капіталом від $500 до $1.000. По близші інформації зголошувати ся листовно або особисто: 122-26
147 — 4th Avenue, Room 318, New York, N. Y.

25 найкрасших видів Ню Йорку і цінник книжок даром. Залучіть 5 центів марками на пересилку. Адресуйте: 117c
UKRAINSKA KNYHARNIA,
41 E. 7th St., Dept. 1,
New York, N. Y.

БОЛГАРСЬКІ ЧАЄВІ ТАБЛЕТКИ

є найліпшими проти запору, нестравности, квасів жолудка, вонючого віддиху, недомагань жолудка, долеглиностий нирок і печінки, забурення кишок, перестуда, грипи, болі голови. Болгарські Чаєві Таблетки обновлять Ваше житє так, що будете почуватись як бувало в молодшім віці. Причиною задля якої сі самі таблетки уживає так много людий є се, що вони приносять спасене. Замовіть десять коробок сьогодня по спеціяльній ціні $5.24 а одну коробку за 75 цнт. включно з податком. Се оферта є задля познакомлення. Продаєсь лише через MARVEL MEDICINE CO., 29 Marvel Bldg., P. O. Box 963, Pittsburgh, Penna. 120-30

ФАРМИ! ДОБРІ ФАРМИ!
В ОКОЛИЦІ ВЕСЕЛОГО І ЗДОРОВОГО МІСТА
РОМ, Н. Й.

Родимці! Тепер найліпше купити фарму з цілим сегорічним політком, бо усьо є у шпіхлїри, а лише барабоії є ще у поли. Родимці! Яка тепер дороженча. Ціна на всім росте, так що тяжко з фамілією вижити з той пейди. Чи не лїпше купити фарму і продавати молоко, яйця, барабоию і дрова, а тут дрова дорогі, фіра дров $15.00. Я маю фарми добрі, урожайні, з будинками, худобою, а машинами і з грубим лісом, що як хто купить тут фарму, то може гроші зробити зі всього і не напрацює ся тяжко як у фабриці та ще за півдармо, слухати босса і бути невільником. Удавайте ся до мене по інформації або телеграфуйте а я буду ожидати Вас на дїпі. Хто купить сего місяця фарму, то я верну половину подорожи. Хто буде їхати до мене, то прошу завідомити мене як найскорше, бо час ся змінює. Пишіть на таку адресу: 121-26

ІВАН ЛАВРУК,
306 So. Madison St., Rome, N. Y.

КНИГИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

Біблія Старий і Новий Завіт з образками в твердій оправі	$1.50
Селений Зборник в кіст. опр.	6.00
Молитвослов мірский, кост. опр.	4.50
Корм душі, кіст. опр.	4.50
Молитвенний Сборник, кіст. опр.	3.50
Молитвенний Сборник, чор. опр.	1.00
Під Хрестом, лат. букви, кіст. опр.	3.25
Пісне словець	.70
Піснесловець, в твердій оправі	1.00
Коляди і пісні на Рождество	.40
Сім небесних днів	.10
Злотий Отченаш	.10
300-річне гоненє християн	.15
Сім слів Ісуса Христа	.15
Книжка о непрiятелях Христових	.15
Книжочка о гріхах	.15
На Голгофті	.15
Житє Пресьвятої Богородиці	.15
Житє св. Георгія	.15
Житє св. Іоана Хрестителя	.15
Житє св. Василія Великого	.15
Житє св. Отця Николая	.15
Житє св. Антонія	.15
Образ ОТЧЕ НАШ, 22x34 цалі величини	1.50

В усїх книжках церковний друк. Листи і гроші просимо посилати на адрес: 123-127

J. KAVIUK,
Box 25, Sta. D, New York, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

До наших читачів.

З огляду на велику недостачу місця в нашій часописи „Музичний кутик" і „Літературна творчість американських Українців" на якийсь час припиняють ся. Небавом „Свобода" буде побільшена стало, а коли се наступить, тодї оба названі „кутики" будуть появляти ся дальше.

Американець вчить американського кореспондента про „Русинів" і Українців.

Мілтон Райт, директор пресового бюра при Українськім Народнім Комітеті, виcлав лист до редактора нюйорського „Ворлд-а", в якім дав добре поучене його европейському кореспондентови, як сей має орієнтувати ся, заки щонебудь стане писати.

У „Ворлдї", з 14. жовтня, була уміщена кореспонденція Арна Дош-Флєрота, в якій він старав ся доказати, що східна Галичина повинна належати до Польщі. Дош-Флєро є Француз і великий польонофіл, а тимсамим українофоб. В кореспонденції він ужив арґументу, що Україна не має права до східної Галичини, бо тамошнє населене не є українське, але рутенське. В Галичині жиють не Ukrainians, але Ruthenians, каже Дош-Флєро. „Українців там цілком нема". — Се ідіотичне мірковане Флєрота збив п. Райт. Він написав до редактора „Ворлда" лист, і редактор помістив його в числї з 16-го жовтня. „Рутенці" — каже п. Райт — се ніхто инший, лише Українці. Вороги прозвали Українців „Русинами", „Малоросами" і т. д. „Нехай редактор „Ворлда" пригадає собі, що з упадком австрійської імперії населенє східної Галичини здвигнуло Західно-Українську Републику і проголосило злуку з Великою Україною. Ті люди дальше обстоюють, що Україна є одна і неподільна, і що вона включає східну Галичину, як і инші части української землї. Факт є, що український нарід в Галичині і в бувшій російській імперії, бореть ся завзято за свою волю і територіяльну неподільність. Ані з одним чесним арґументом не можна виступити проти справедливости їх справи. Однак робить ся ріжні підпольні змаганя, щоби перекрутити факти і упередити Українців в очах американської публики". — Сей голос є важний для нашої справи. Мілтон Райт є впливовим Американцем, а „Ворлд" є найповажнїйшою демократичною ґазетою. Се півурядовий орґан президента Вілсона.

Большевик, один з тих, що хотіли розбити українське віче в Філядельфії, заплатив $22.50 кари в Честер.

Матій Лопушинський, з Честер, Пенсильванія, член 156 відділу У. Н. Союза, доносить нам, що один тамошний большевик, Москаль з Городненщини, заплатив $22.50 кари за обиду віри. М. Лопушинський є римсько-католицького обряду, але є добрим Українцем. Минувшого понеділка він прийшов до праці і стрінув ся з кількома большевиками, котрі були попередної суботи у Філядельфії і хотіли розбити там українське віче. Лопушинський дорікав їм з того приводу, кажучи, що вони можуть бути собі большевиками, але притім треба бути також чесними людьми і не шкодити українській народній справі. Також не треба бути аж так великою св..., щоби обиджати чиїсь релїгійні сьвятощі. Тоді один з большевиків вирвав ся з огидними словами, кажучи: „Я ..... всіх Українців і Бога". За профанацію і за обиду національного чувства Лопушинський постановив віддати большевика в руки судових властий. Він вибрав дозвіл і арештував Москаля, котрий є родом з Городненщини. За провину полюбовний судія казав большевикови заплатити кару в сумі $22.50. Большевик мав платного адвоката, котрий хотів представити цілу справу у відміннім сьвітлї. Однак з Лопушинським був Павло Закорчений, предсідатель 156 від. У. Н. Союза, і сей звертав увагу адвоката, щоби говорив праву.

Страйкерам в Пітсбурщині забороняють сходитись на наради.

Міські власти в Пітсбурщині заборонили страйкуючим робітникам у сталевих фабриках сходитись на спільні наради. З тої причини адвокат страйкового комітету повідомив мейора Бебкака, з Пітсбурґа, і всїх бурмістрів в доокoличних місцевостях, що страйкери вносять скаргу до федерального суду, аби суд справедливости порішив питанє, чи страйкери мають право зборів, чи нї.

Знущають ся над чужинцями.

Коли сенатор Кенайон, голова сенатської комісії для провіреня причин страйку, перебував у Пітсбурщині, він довідав ся про страшні насильства, які діють ся над тамошними чужинецькими робітниками. Перед сенатором явило ся кілька сьвідків, котрі зізнали, що орґани справедливости стоять по стороні капіталу. Одна Українка зізнала, що один Мурин-мілїціянт арештував її безповинно, тому лише, що вона стояла на улици з дитиною на руках, а її чоловік пійшов до склепу купити собі тютюну. Між нею і Мурином-мілїціянтом прийшло до суперечки. Він назвав її „білим стервом", а вона сказала йому, що він є „чорною пошестию". За се він арештував її, але судія увільнив її.

Правительство взяло майнерську справу в свої руки.

На припоручене кабінету президента Вудрова Вілсона, міністер праці Вілїям Вілсон взяв справу майнерського страйку у свої руки. Кабінет дав міністрови відповідні вказівки. Минувшої середи міністер Вілсон покликав на конференцію до Вашінґтону Івана Луїса, президента майнерської юнії, і Тому Брустера, президента юнії копальників. Конференція відбула ся вчера в полудне. Міністер Вілсон просив президента Луїса не видавати поклику до страйку, однак Луїс вже проголосив страйк на 1-го падолиста. Юнія углекопів у мягких копальнях має 4.000 філїй. Вони всї дістали наказ вийти на страйк в ночи на 1. падолиста. Президент юнії Луїс заявив, що лише угода перед сим реченцем зможе здержати страйк. Майнери не цофнуть ся від своїх домагань. Вони будуть страйкувати, щоби виборoти 5 днів праці тижнево, 6 годин праці денно і 60% підвишки платні. Проголосивши страйк робітників у копальнях мягкого угля, президент Луїс просить майнерів заховуватись спокійно в часї страйку і всїх старань докладати, щоб виграти страйк.

Просять, щоб Вілсон уневажнив проґібіцію.

Товариство броварників віднесло ся з просьбою до президента Вілсона, щоб він відкинув проґібіційний закон, узнаючи його неконституційним. Броварники покликують ся на Елайґу Рута, Віліяма Ґутрі, Віліяма Ворборн і инших, котрі заявили, що проґібіция є противна конституції Злучених Держав. — Із заяви броварників виходить, що броварняний маєток нерухомий вартає 500,000.000 долярів. Броварники затрудняють 50.-000 робітників, котрі продукують річно пива на 525,000.000 долярів. З тої суми йде 210,-000.000 долярів до федеральної скрабниці в виді податку. Крім того броварники платять ще податок доходовий, стейтовий, міський і від реальностий. Проґібіция буде страшним ударом для міністерства фінансів. — На загальне число 6.443 салунів у місті Ню Йорк в сїм році вибрали дозвіл на провадженє дальшого інтересу 5.969 салунів, мимо того, що воєнна проґібіция істнує, а властива проґібіция може наступити кождої хвилї.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Вирішеня східно-европейського питаня.

„Ґазет де Льозан" пише, що східно-европейське питанє буде вирішене щойно по поваленю большевиків. Союз держав вишле на територію бувшої Росії міжнародну комісію, яка на місци розслідить питаня про незалежність тих народів, котрі її забажають.

Заповідає упадок Великої Британії.

„В Ірляндії знають, що імперії будувались й упадали, і що Анґлія має бути слідуючою — каже Гери Боленд, приватний секретар айриського президента Емона де Валери. — Ми знаємо також, що в суботу в Анґлії почав ся страйк (зелізничий), котрий рознесе британську імперію. Всьо, що ми лише бажаємо, є се, аби бодай при кінци свого істнованя Британія була всилї господарити своїм маленьким островом, а прочий сьвіт нехай сам заряджує своїми справами".

Платня президента Німеччини.

Правительство Німеччини назначило президентови німецької держави річну платню в сумі 120.000 марок, а крім того 704.000 марок річно на репрезентаційні розходи. Президент мусить предкладати правительству точний звіт всїх розходів.

Ватикан та Італія.

„Наєс Вінер Журналь" пише, що між Ватиканом та італійським правительством прийшло до порозуміня. Основи сього порозуміня обговорили Нітті і Ґаспарі. Італія визнає суверенність папи, а папа зрікаєть ся прав на території бувшої церковної держави.

ШКОЛА СПІВУ З НОТ.

Вступ вільний для всїх.

Публичний Хоральний Союз уділяє лекцій в співі з нот у своїх Публичних Співацьких Школах по цілім місті в Ню Йорку. Ті, що скінчать короткий курс в сїй школї можуть легенько співати з нот, осібняком або в хорі, більші і менші музичні твори.

Винагородженє дуже маленьке, бо тільки 10 цнт. за одну лекцію, а то длятого, що цілию сего Союза не є користати з учеників, а сповняти благородні ідеї Др. Френка Демроша, який 26 лїт тому в зад заснував сей Союз в тій цїли, щоби запізнати як найширші маси народу з музикою та вказати їм красу сеї штуки.

Вступ до сеї школи є для всїх вільний. Не вимагає ся нїякого попереднього вишколеня в тім напрямі анї випробованя свого голосу.

Наука відбуває ся о 8-мій годині вечером в слїдуючім порядку:

Manhattan—East Side.

Public School 63, on 4th St., near First Ave. В четверги, почавши від 23. жовтня.

Public School 59, No. 228 East 57th St. У вівтірки, почавши від 28. жовтня.

West Side.

Public School 165, on 108th Street, near Broadway. В пятниці, почавши від 24. жовтня.

Washington Heights.

Public School 132, at 182nd Street and Wadsworth Ave. В понедїлки, почавши від 27. жовтня.

Bronx.

Public School 54, at Intervale Ave. and Freeman St. З початком падолиста.

Brooklyn.

Public School 15, on 3rd Ave., near Flatbush Ave. У вівтірки, почавши від 27. жовтня. 124-26

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".